

ÚJABB ADATOK A BAKONY KAPARÓDARÁZS FAUNÁJÁNAK (HYMENOPTERA, SPHECOIDEA) ISMERETÉHEZ

JÓZAN Zsolt

Mernye

Abstract: Further data to the knowledge of the Sphecoid fauna (Hymenoptera: Sphecoidea) of the Bakony Mountains – The author continuing Benedek's researchwork (1979) and gave a list of the 199 known sphecoid species with its collecting sites. Now all faunistical data belonging to 169 species are published. The fauna composition is evaluated from ecofaunistical and zoogeographical points of view. *Ammoplanus wesmaeli* is a new species in the Hungarian sphecoid fauna.

Bevezetés

A Bakony kaparódarázs faunájának állatföldrajzi szempontú elemzését BENEDEK (1979) tette közzé. Publikációjában részletes elemzést adott a hegység *Sphecoidea* faunájának állatföldrajzi és ökofaunisztikai jellemzőiről, összehasonlítva a hegység egyes faunakistájakait. A gyűjtések során előkerült 160 faj lelőhelyadatait is közölte. E közlemény szerzője 1980-tól folytat faunisztikai kutatást a Bakony területén a fullánkos hártvány szárnyú (*Hymenoptera: Aculeata*) fajok körében, túlnyomórészt a Balaton-felvidéken és a Keszthelyi-hegységben. Először a Tihanyi-félsziget faunájáról jelent meg publikációja (JÓZAN 1989), melyben többek között 91 *Sphecoidea* faj előfordulásáról találhatók adatok. Közülük 12 a Bakonyban másutt még nem került elő. Ebben a közleményben számot adunk a faunisztikai kutatások további eredményeiről. Feldolgoztuk a Tóth által gyűjtött anyagot, továbbá néhány más gyűjtő (Kasper, Katona, Veszelszky, Havasiné, Brugyits, Papp) által fogott példányokat is. A Magyar Természettudományi Múzeum determinálatlan anyagának feldolgozásakor előkerült néhány olyan példány, mely kiegészíti a hegység területéről kimutatott gazdag anyagot.

Értékelés

A *Sphecoidea* fauna rendszeres vizsgálatát a Keszthelyi-hegységben, Sümeg környékén és a Balaton-felvidéken (a Tapolcai-medencétől Balatonfűzfőig) folytattuk, 50 településen és a települések környékén. A Bakony más faunakistájairól az előzőekben említett gyűjtők jóvoltából vált ismertté néhány további adat. Kutatásunk kiterjedt a természetközeli élőhe-

lyeken kívül a Balaton-felvidék jellegzetes agrárökoszisztémáira (kisparcellás szőlők, parlagok stb.) és a települések belső területeire is.

A faunisztikai feltáró munka eredménye 169 faj 3028 példánya. Ezek közül 27 faj a Bakony területéről még nem volt ismert. A már publikált adatokkal együtt (BENEDEK 1979, JÓZAN 1989) a hegységben összesen 199 *Sphecoidea* fajt sikerült megtalálni, a hazánkból ismert fajok 68%-át (**1., 2. táblázat**). E fajsám jelentős volta más területekkel összehasonlítva tűnik ki igazán: Bükki Nemzeti Park 53, Kiskunsági Nemzeti Park 158, Duna-Dráva Nemzeti Park 168 faj.

Továbbra sem került elő néhány olyan faj, melyeket főképpen az Eupannonicumból ismerünk (*Stizus*, *Stizoidea*, *Sphecius*, *Entomosericus* fajok). A *Dolichurus* és *Tracheliodes* fajok előfordulására számítani lehet. A ritka, színező faunaelemekről a következő fejezetben jellemzést adunk. Az *Ammoplanus wesmaeli* GIR. Magyarország faunájára újnak bizonyult.

A BENEDEK (1979) által figyelembe vett faunakistájakon előkerült fajokat — a már publikáltakkal együtt — mi is táblázatba foglaltuk (**1. táblázat**), feltüntetve a gyűjtőhelyek számát is. Az előkerült fajok alcsaládonkénti megoszlása a **2. táblázatban** található meg. Az egyes területeken előkerült fajok számából, alcsaládonkénti megoszlásából messzemenő következtetéseket nem érdemes levonni, mert a gyűjtések a Bakony déli részére súlypontozódtak. Továbbra sem ismerjük kielégítően a Déli-, Keleti- és az Északi-Bakony kaparódarázs faunáját. A Benedek által elkülönített Balatoni-Riviéra faunakistáj nyugati határa (Kiliántelep) valójában meghosszabbítható akár a Keszthelyi-hegység keskeny part menti övezetéig is. A xerotherm sziklagyepeket, lejtősztyep fragmentumokat a tó északi partja mentén húzódó hegylábi övezetben szinte mindenütt megtalálhatjuk. Összefüggően Balatonfűzfőtől Badacsonyörsig, majd Balatonedericstől Cserszegtomajig. Ehhez csatlakoznak mozaikosan a Tapolcai-medence tanúhegyeinek déli lejtői. A lelőhelyeket az összehasonlíthatóság érdekében továbbra is a Benedek által bevezetett módon soroltuk be a Balatoni-Riviéra és a Balaton-felvidék faunakistájaiba.

A számos újabb faj előkerülése módosította az egyes kistájak fajainak ökofaunisztikai jellegük szerinti megoszlását. A Balatoni-Riviéra területén néhány szűk völgy is található. Itt több nedvességkedvelő faj került elő, ám az eremophil fajok részesedése alig csökkent, a nedvességkedvelőké néhány százalékponttal emelkedett. Emiatt az eremophil fajok túlsúlya néhány tizeddel csökkent. A Balaton-felvidék fajainak megoszlása sem változott számottevően, pedig az ismert fajok száma mindkét faunakistájon számottevően emelkedett: 102-ről 154-re, illetve 83-ról 148-ra. Mindkét területen a xerotherm biotópok gazdag változatossága a stenök és euryök eremophil fajok túlsúlyát biztosítja. A Keszthelyi-hegységből ismert fajok száma megduplázódott, ám az ökofaunisztikai jellegük szerinti megoszlásuk tekintetében alig tapasztalható változás a Benedek által meghatározotthoz képest. Továbbra is igen kevés a stenök eremophil elemek száma, ami a kistáj magas erdősültségi fokával áll kapcsolatban. A Déli-Bakonyból előkerült fajok száma szintén jelentősen gyarapodott, a fajok megoszlásában szignifikáns változást nem tapasztaltunk (**3. táblázat**).

A fajok állatföldrajzi jellegük szerinti megoszlásban a fajsám növekedése csak kismértékű változást eredményezett. A déli elterjedésű taxonok részesedése az egyes faunakistájakon — a Keszthelyi-hegység kivételével — 1–2 százalékponttal csökkent. A széles elterjedésű (holarktikus, palearktikus, nyugat-palearktikus) fajok esetében jelentősebb növekedést csak a Balatoni-Riviéra esetében tapasztaltunk. A többi területen az eltérés nem, vagy alig haladja meg az 1 százalékpontot (**4. táblázat**).

A Balaton-felvidék és a Balatoni-Riviéra *Sphecoidea* faunájának jellegzetessége továbbra is a stenoök eremophil fajok 10 százalékpont körüli, és a déli elterjedésük 30–36 százalékpont közötti részesedésében nyilvánul meg.

A széles értelemben vett Balaton-felvidék faunakistáj legjellegzetesebb társulásai a sziklagyeppek és lejtősztyepek, melyekben értékes fullánkos fajegyüttesek élnek, köztük a *Sphecoidea* fajokkal. A leggyakoribbak a *Sphecinae*, *Larrinae*, *Astatinae* és a *Philanthinae* alcsalád egyes fajai, valamint az *Oxybelus*, *Nysson*, *Dienoplus* és *Hoplisoides* fajok. Ezt a fajközösséget találhatjuk meg a lejtőüledékekben kialakult feltárások és a löszpartok területén is. Igen ritka fajaik: *Ammophila hungarica*, *Astata rufipes*, *A. costae*, *Liris nigra*, *Tachysphex grandii*, *Belomicrus italicus*, *Nysson roubali*, *Dienoplus tauricus*, *D. tumidus*, *Hoplisoides* fajok, *Cerceris bracteata*, *C. stratiotes*, *C. tenuivittata*.

A Bakony homokterületeinek fajszerkezete hasonlít az előzőekben taglalt területekéhez. A legnagyobb kiterjedésű pleisztocén homokterület az Északi-Bakony hordalékkúpján található. Az itt élő fullánkos fauna rendszeres kutatása még nem történt meg. Kisebb pannon homoktelepek találhatóak a Káli-medencében, Sümeg környékén és a Keleti-Bakony hegylábi övezetében. Homokfeltárások vannak a Tapolcai-medence tanúhegyeinek „szoknyáján”. Homokkedvelő fajok élnek a Keszthelyi-hegység délnyugati szegélyén a dolomit-törmelék feltárásaiban is. Jellegzetes fajaik: *Sphex rufocinctus*, *Prionyx kirbyi*, *Ammophila terminata mocsary*, *Dryudella tricolor*, *Tachytes* és *Tachysphex* fajok, *Palarus variegatus*, *Miscophus concolor*, *Oxybelus* fajok, *Crabo peletarius*, *Cr. scutellatus*, *Nysson* fajok, *Brachystegus scalaris*, *Bembix* és *Bembecinus* fajok.

A mocsárréteken, patakparti magaskórós vegetációkban főképp a *Crabroninae* és a *Pemphredoninae* alcsalád tagjaival találkoztunk, továbbá a *Lestiphorus* és *Gorytes* fajokkal. Ritkább fajok: *Psen ater*, *Mimesa*, *Rhopalum* fajok, *Lestiphorus bicinctus*, *L. bilunulatus*, *Crossocerus congener*.

A községek területén a kaszálógyep fragmentumokban, szegélytársulásokban, fászszerű növényzet lombozatán, az épületek falazatán, nádtetőkön, gerendákon és más fából készült építményeken szintén a *Crabroninae* és *Pemphredoninae* alcsalád fajaival találkozhatunk elsősorban, de itt élnek a *Larrinae* alcsaládból a *Nitela* fajok és a *Solierella compedita*.

Külön figyelmet érdemel az a fajegyüttes, mely az utcafásításra alkalmazott hársfák – főleg a *Tilia cordata* – lombozatán található a levéltetű gradáció időszakában július–augusztus folyamán. Bőséges táplálékválaszték adódik ekkor a lárvák és az imágók számára egyaránt. A fajegyütteseket négy településen vizsgáltuk: Sáska, Monostorapáti, Diszel és Hegymagas (5. táblázat). Az adatokból látható, hogy a fajok 84%-a két alcsaládból való. Hegymagason a *Psenulus pallipes*, a másik három helyen a *Crossocerus podagricus* volt a domináns faj. Sáskán a *Stigmus pendulus*, Diszelen a *Crossocerus elongatulus*, Monostorapáti a *Psenulus pallipes* volt a szubdomináns. Mindegyik faj levéltetveket zsákmányol az ivadékaiknak és xylicol fészkelésű. Az előkerült fajok több mint fele levéltetű fogyasztó. Ha a példányszámot is vizsgáljuk, ezek aránya megközelíti az összpéldányszám háromnegyed részét (6. táblázat). A levéltetvek cukros váladéka igen erős attraktív hatására sok rovar gyűlt össze a hársfák lombján, közöttük légyfajok tömege. Az ezeket zsákmányoló darázsfajok példányszáma is elég jelentős. A példányok többsége a fában fészkelők (xylicol) közül került ki.

A települések területén számos olyan faj is ismertté vált, melyeket régebben ritkán tartottunk, hazánkban csak néhány lelőhelyről ismertünk: *Psenulus concolor*, *Pemphredon clypealis*, *Passaloecus clypealis*, *P. insignis*, *Polemistus abnormis*, *Ammoplanus wesmaeli*, *Crossocerus acanthophorus*, *Rhopalum clavipes*. Néhány közülük csak egy-két évtizede került elő Magyarországon.

A Balaton-felvidék hagyományos művelésű kisparcellás szőlőiben, zártkertjeiben az előzőekhez hasonló kaparódarázs fajegyüttes él, kiegészülve néhány más ritkább fajjal. Ez arra hívja fel a figyelmet, hogy a hagyományos építésű falusi települések és a mozaikkomplex térszerkezetű, hagyományos művelésű agrárökoszisztémák igen kedvező feltételeket biztosítottak a fullánkfa fauna jelenkori fejlődésében, és biztosítanak most is a biodiverzitás fennmaradásában. A természetvédelem hosszú távú programjában ezek a területek is hangsúlyos figyelmet érdemelnek.

A fajok gyűjtési adatai és jellemzésük

Ebben a fejezetben ismertetjük azokat a gyűjtési adatokat, melyeket az eddig megjelent publikációkban még nem tettek közzé. Terjedelmi okok miatt a teljes adatközlést csak ritkább fajok esetében alkalmazzuk, a fajok többségénél rövidített módon adjuk közre a lelőhelyi adatokat. A legtöbb példányt a szerző gyűjtötte, ezért a gyűjtő nevét csak akkor adjuk meg, ha az nem a szerző. Jellemzést csak a faunisztikailag jelentősebb fajoknál adunk. A Magyar Természettudományi Múzeum anyagában levő példányok esetében a MTM-szimbólumot alkalmazzuk. Ha a gyűjtési hely az adott község területén volt, az „f.t.” rövidítést alkalmazzuk.

Spheciniae

Sceliphron destillatorum (ILLIGER, 1807) — Badacsonytomaj: kőbánya; Balatonfüred: Koloska-völgy, Tamás-hegy; Balatonhenye: Burnót-patak v.; Csopak: f.t.; Káptalanfüred (Balatonalmádi); Órvényes: malom környéke; Pécsely: f.t.; Révfülöp: Fülöp-hegy; Salföld: Kisórspusztá; Szigliget: Vár-hegy; Tagyon: f.t.; Vászoly: f.t.; Vöröserény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 06.20.-08.20., 6 ♀, 13 ♂.

Sphex rufocinctus (BRULLÉ, 1883) — Balatonfüred: Tamás-hegy; Felsőörs: f.t.; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Köveskál: f.t.; Révfülöp: Fülöp-hegy; Szigliget: Vár-hegy; Vonyarcvashegy: Vas-hegy — 06.5.-08.10., 3 ♀, 10 ♂.

Prionyx kirbyi (V. D. LINDEN, 1827) — Balatonfűzfő: uszoda környéke; 1995.07.17., 2 ♂; Gyenesdiás: kőbánya környéke, 1994.07.04., 3 ♀, 2 ♂; Keszthely: Vár-völgy, 1995.07.31., 1 ♀; Salföld: kötenger, 1989.07.22., 1993.07.09., 2 ♀.

Ammophila campestris (LATREILLE, 1809) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Bakonyoszlop; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Gyenesdiás: Felsődiás, kőbánya környéke; Fenyőfő: Ósfenyves; Rezi: f.t.; Révfülöp: Fülöp-hegy; Tapolca: Viszló; Vonyarcvashegy: Vas-hegy — 05.28.-08.11., 5 ♂, 9 ♀.

Ammophila heydeni (DAHLBOM, 1845) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Balatoncsicsó: erdőszház környéke; Balatonyörök: Becehegy; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Balatonhenye: Burnót-patak-völgye; Csopaf: f.t.; Gyenesdiás: Felsődiás, kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Káptalanfűzfő: f.t.; Köveskál: f.t.; Paloznak: f.t.; Révfülöp: Fülöp-hegy; Salföld: kötenger; Sümeg: vár környéke; Szentbékálla: templom környéke; Várpalota: Badacsony (PAPP) — 05.30.-08-11., 18 ♂, 19 ♀.

Ammophila hungarica (MOCSÁRY, 1883) — Balatonfüred: Tamás-hegy, 1993.05.16., 22., 1995.06.04., 3 ♀; Alsóörs: Somlyó-hegy, 1995.05.28., 1 ♀, 1 ♂ — Igen ritka mediterrán faj. Magyarországon csak a Mecsekben, Simontornyán, Dunaörsön és a Budai-hegységben gyűjtötték régebben (BAJÁRI 1957). Közép-Európában csak a Morva-medencében, Dél-Szlovákiában és Ausztria pannon területén került elő.

Ammophila sabulosa (LINNÉ, 1758) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Badacsonytomaj: kőbánya környéke; Bakonyzentlászló: Vinye; Balatonyörök: Bélap-völgy; Balatonfüred: Koloska-völgy, Tamás-hegy; Balatonfűzfő: uszoda környéke, Szalmási-telep; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Csabrendek: f.t.; Fenyőfő: Ósfenyves; Gyenesdiás: Felsődiás, kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Káptalanfüred (Balatonalmádi); Keszthely: Koponár; Köveskál: f.t.; Lovas: f.t.; Pécsely: f.t.; Szigliget: Vár-hegy; Vallus: Barbacs (PAPP); Veszprém: Gulya-domb (PAPP) — 05.15.-08.06., 15 ♀, 29 ♂.

Podalonia affinis (KIRBY, 1798) — Bakonyháza: Gaja-völgy, 1972.09.25., 1 ♀ (PAPP); Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 1 ♀.

Podalonia hirsuta (SCOPOLI, 1763) — Badacsonytomaj: kőbánya környéke; Bakonybél; Bakonycsérnyé; Balatonygyörök: Becehegy; Fenyőfő: Kőris-hegy; Gyenesdiás: Kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kővágóörs: kötenger; Lesencefalu: temető környéke; Révfülöp: Fülöp-hegy, Végmáli-hegy; Somlósárhely: Somló; Szentbékáll: templom környéke; Tés: Hegyesberek — 07.04.-09.25., 9 ♀, 13 ♂.

Pemphredoninae

Mimesa lutaria (FABRICIUS, 1787) — Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 1 ♀ — Ritka eurosziiberiai elterjedésű faj. Közép-Európában igen szórányosan került elő. Hazánkban a két bakonyi lelőhelyén kívül csak a Kőszegi- és a Budai-hegységben került elő (BAJÁRI 1957).

Mimumesa atratina (MORAWITZ, 1891) — Cuhavölgy (TTM); Salföld: Kisörpuszta, 1999.07.06., 1 ♀

Mimumesa dahlbomi (WESMAEL, 1852) — Balatonfüred: Koloska-völgy, 1990.07.22., 1 ♂; Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 1 ♂; Dörgicse: Kisdörgicse, 1988.06.10., 1 ♂; Paloznak: f.t. 1997.07.14., 1 ♂; Porva: Kisszépalma, 1980.07.18., 1 ♀; Szentkirályszabadja: f.t. 1991.07.19. 1 ♀; Szigliget: Vár-hegy, 1991.07.06., 1 ♂.

Mimumesa unicolor (V. D. LINDEN, 1829) — Ajka: Jókai-bánya (TTM); Kapolcs: Egervíz-völgy, 1990.08.02., 2 ♀, f.t. 1990.07.06., 1 ♀, 1 ♂.

Psen ater (OLIVIER, 1792) — Balatonfüred: Koloska-völgy, 1990.07.26., 1 ♀; Bakonybél: Fekete-Séd, 1972.07.27., (KASPER-KATONA), 1 ♂; Fenyőfő, 1973.07.22. (GYÖRFFY), 1 ♀; Porva: Ménesjárás, 1972.07.30. (TÓTH), 3 ♂.

Psenulus concolor (DAHLBOM, 1843) — Balatonfüred: Tamás-hegy, 1993.06.13., 2 ♀; Vászoly: f.t. 1993.05.22., 1 ♀; Vonyarcvashegy: Vás-hegy, 1994.05.14., 2 ♀.

Psenulus fuscipennis (DAHLBOM, 1843) — Alsóörs: f.t. 1995.07.17., 3 ♂; Aszófő: f.t. 1991.17.13., 2 ♂; Balatonfüred, Koloska-völgy, 1990.07.16., 1 ♀, 1 ♂; Csopak: f.t. 1994.07.13., 3 ♀, 1 ♂; Szigliget: Vár-hegy, 1991.06.05., 1 ♀, 1 ♂; Vászoly: f.t. 1991.07.13., 1 ♀.

Psenulus laevigatus (SCHENCK, 1857) — Balatonfűzfő: f.t., 1998.08.12., 1 ♀; Diszel: f.t. 1998.08.06., 1 ♀.

Psenulus pallipes (PANZER, 1798) — Alsóörs: Somlyó-hegy, f.t.; Aszófő: f.t.; Badacsonytördemic; Bakonyoszlop; Balatonalmádi: Csacsi-rét; Balatoncsicsó: erdészház környéke; Balatonfüred: Tamás-hegy, Koloska-völgy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Balatonygyörök: Becehegy; Bazsi: f.t.; Cserszegtomaj: Új-hegy; Diszel: f.t.; Gyenesdiás: Felsődiás, kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Iharkút; Kővágóörs: Kornyi-tó; Köveskál: f.t.; Lovas: f.t.; Lesencefalu: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Mindszentkál: templom környéke; Nemesvita: f.t.; Ódörög (Zalahaláp); Örvényes: malom környéke; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Salföld: Kisörpuszta; Sáska: f.t.; Sümeg: vár környéke; Szentbékáll: templom környéke; Szentkirályszabadja: f.t.; Szigliget: Vár-hegy; Vár-völgy: f.t.; Vászoly: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Új-hegy — 05.30.-08.23., 44 ♀, 50 ♂.

Psenulus schencki (TOURNER, 1889) — Balatonfüred: Tamás-hegy, 1993.06.13., 2 ♀; Kapolcs: f.t., 1990.07.06., 1 ♀; Nemesvita: f.t., 1987.06.14., 1 ♀.

Diodontus luperus (SCHENCK, 1837) — Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfüred: Tamás-hegy; Dörgicse: Kisdörgicse; Hegymagas: f.t.; Kővágóörs: kötenger; Lesencefalu: f.t.; Litér: Nyerges-hegy; Lovas: f.t.; Ódörög (Zalahaláp); Paloznak: f.t.; Pécsely: f.t.; Sümeg: vár környéke; Szigliget: Vár-hegy; Tágyon: f.t.; Tapolca: Viszló; Uzsapuszta (Lesenceistvánd); Vászoly: f.t.; Vár-völgy: f.t.; Zalahaláp: f.t. — 05.22.-08.23., 7 ♀, 17 ♂.

Diodontus major (KOHL, 1901) — Balatonszőlős: f.t., 1991.07.23., 1 ♀.

Diodontus minutus (FABRICIUS, 1793) — Alsóörs: f.t., Somlyó-hegy; Badacsonytomaj; Badacsonytördemic; Balatoncsicsó: Fenyves; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonszőlős: f.t.; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csopak: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: f.t.; Keszthely: Vár-völgy; Köveskál: f.t.; Lesencefalu: f.t.; Lovas: f.t.; Nemesvámos: f.t.; Nemesvita: f.t.; Ódörög (Zalahaláp); Paloznak: f.t.; Salföld: kötenger; Sáska: f.t.; Salföld: kötenger; Sáska: f.t.; Sümeg: vár környéke; Szentbékáll: templom környéke; Szigliget: Vár-hegy; Tapolca: Viszló; Vár-völgy: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy; Zalaszántó: keszthelyi út — 05.13.-08.11., 58 ♀, 147 ♂.

Diodontus tristis (V. D. LINDEN, 1829) — Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonyörök: Bélap-völgy; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Balatonszőlős: f.t.; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Dörgicse: Kisdörgicse; Köveskál: f.t.; Lovas: f.t.; Nemesvita: f.t.; Paloznak: f.t.; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Vászoly: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 06.14.-08.28., 7 ♀, 11 ♂.

Mempfredon clipealis (THOMSON, 1870) — Gyenesdiás: Felsődiás, 1992.07.16., 1 ♂; Sáska: f.t., 1998.08.06., 1 ♂ — Közép-Európából ismert ritka kaparódarázs. Hazánkban csak az utóbbi évtizedben vált ismertté a Boronka-melléki TK-ból (JÓZAN 1992a), a Dráva-völgy három pontján (JÓZAN 1998), továbbá Mernyén, Járdánháza környékén.

Mempfredon inornatus (SAY, 1824) — Alsóörs: f.t.; Badacsonytomaj; Balatonyörök: Bélap-völgy; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep, uszoda környéke, f.t.; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csupak: f.t.; Diszel: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Felsőörs: f.t.; Gyenesdiás: Felsődiás; Köveskál: f.t.; Lesencefalu: f.t.; Lovas: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Nemesvita: f.t.; Paloznak: f.t.; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Sáska: f.t.; Vászoly: f.t.; Vár-völgy: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Új-hegy — 05.28.-08.23., 10 ♀, 44 ♂.

Mempfredon lethifer (SCHUCKARD, 1837) — Alsóörs: Somlyó-hegy, f.t.; Aszfó: f.t.; Ábrahámhegy: kápolna környéke; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep, uszoda környéke, f.t.; Balatonyörök: Bélap-völgy; Balatonszőlős: f.t.; Csupak: f.t.; Cserszegtomaj: Új-hegy; Dörgicse: Kisdörgicse; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Iharkút; Kapolcs: f.t.; Keszthely: Vár-völgy; Kővágóörs: Kornyi-tó; Köveskál: f.t.; Lovas: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Nemesvita: f.t.; Ódörög (Zalahaláp); Örvényes: malom környéke; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Salföld: Kisörspuszta, f.t.; Sáska: f.t.; Szentbékáll: templom környéke; Szigliget: Vár-hegy; Vállus: Csetény (PAPP); Várpalota: Badacsony (PAPP); Vászoly: f.t.; Vonyarcvashegy: Vas-hegy; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 05.13.-08.17., 45 ♀, 97 ♂.

Mempfredon lugubris (FABRICIUS, 1793) — Bakonybél: Vörös János-séd (MTM); Lesenceistvánd: Úrdomb, 1989.05.13., 1 ♀.

Mempfredon rugifer (DAHLBOM, 1844) — Aszfó: f.t., 1991.07.23., 1 ♀, 1 ♂; Ábrahámhegy: kápolna környéke, 1996.08.07., 1 ♀; Csupak: f.t., 1994.07.23., 3 ♀; Gyenesdiás: kőbánya környéke, 1994.07.04., 1 ♀; Pécsely: f.t., 1990.07.13., 1991.07.23., 3 ♂.

Passaloecus clypealis (FAESTER, 1947) — Cserszegtomaj: Új-hegy, 1993.07.29., 1 ♂; Vörösberény (Balatonalmádi): Balaton-part (MTM).

Passaloecus corniger (SCHUCKARD, 1837) — Ábrahámhegy: kápolna környéke; Balatonyörök: Becehegy; Gyenesdiás: Felsődiás; Iharkút (PAPP); Köveskál: f.t.; Szentkirályszabadja: f.t.; Szigliget: Vár-hegy; Tapolca: Viszló; Zalahaláp: f.t.; Tihany: Cserhegy; Várpalota: Badacsony (PAPP) — 05.27.-08.11., 16 ♀, 8 ♂.

Passaloecus gracilis (CURTIS, 1834) — Alsóörs: f.t.; Aszfó: f.t.; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Hegymagas: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Lovas: f.t.; Uzsá: csarabos (PAPP); Szentkirályszabadja: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 07.04.-08.17., 6 ♀, 6 ♂.

Polemistus abnormis (KOHL, 1888) — Pécsely: f.t., 1991.07.23., 1 ♂ — Közép-Európa alpesi területeiről vált ismertté. Magyarországon igen ritka, az utóbbi évtizedekben került elő a Zselicből (JÓZAN 1992b), Barcsról (JÓZAN 1998), továbbá Szulokon, Sárospatakon. Ausztriában csak Karintiából mutatták ki (DOLLFUSS 1983).

Stigmus pendulus (PANZER, 1804) — Dörgicse: Kisdörgicse, 1993.05.20., 1 ♀; Köveskál: f.t., 1993.06.19., 1 ♀; Monostorapáti: f.t., 1998.08.06., 1 ♀; Nemesvámos: f.t., 1990.07.26., 9 ♀; Nemesvita: f.t., 1990.07.20., 1 ♀; Rezi: f.t., 1989.06.22., 5 ♀; Sáska: f.t., 1998.08.06., 2 ♀, 14 ♂; Vászoly: f.t., 1988.06.10., 1993.05.22., 2 ♀.

Stigmus solskyi (MORAWITZ, 1864) — Balatonfüred: Koloska-völgy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Csupak: f.t.; Diszel: f.t.; Lesenceistvánd: Uzsapuszta (TTM); Lovas: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Nagyvázsony: (MTM); Nemesvita: f.t.; Pécsely: f.t.; Sáska: f.t.; Vászoly: f.t.; Zalahaláp: f.t. — 07.17.-08.23., 14 ♀, 9 ♂.

Spilomena mocsaryi (KOHL, 1898) — Alsóörs: f.t., 1995.08.23., 1997.17.05., 5 ♀; Diszel: f.t., 1998.08.06., 1 ♀; Dörgicse: Kisdörgicse, 1993.08.11., 1 ♀; Kapolcs: f.t., 1990.08.02., 1 ♀; Rezi: f.t., 1989.06.22., 1 ♂; Sáska: f.t., 1998.08.06., 1 ♀; Vászoly: f.t., 1990.07.13., 1 ♀.

Spilomena troglodytes (V. D. LINDEN, 1829) — Alsóörs: f.t.; Bakonybél: Hideg-hegy (TTM); Balatoncsicsó: Fenyves; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csupak: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Mindszentkál: f.t.; Nemesvita: f.t.; Rezi: f.t.; Sáska: f.t.; Tapolca: Malom-tó — 07.20.-08.28., 20 ♀, 4 ♂.

Ammoplanus handlirschi (GUSSAKOVSKIJ, 1931) — Szentbékállá: templom környéke, 1990.07.06., 1 ♀.
Ammoplanus hofferi (SNOFLAK, 1943) — Balatoncsicsó: Fenyves, 1988.07.21., 6 ♀; Kapolcs: f.t., 1995.08.11. 78 ♀.

Ammoplanus wesmaeli (GIRAUD, 1869) — Dörgicse: Kisdörgicse, 1995.08.11., 1 ♀; Nemesvita: f.t., 1990.07.20., 1 ♀; Tapolca: Malom-tó, 1988.08.28., 1 ♀ — Ritka, mediterrán faj. Közép-Európa déli részén többfelé megtalálták, de mindenütt ritka. Csehországban és Szlovákiában már régebben kimutatták (BALTHASAR 1972), Ausztria öt tartományában ismertek lelőhelyei (DOLLFUSS 1983). Előkerült Mahádiából (BAJÁRI 1957). Magyarország területén ezek az elsőként közölt lelőhelyei.

Astatinae

Astata boops (SCHRANK, 1781) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Aszófő: f.t.; Balatonhénye: Burnót-patak völgye; Dörgicse: Kisdörgicse; Köveskál: f.t.; Porva: Ménesjárás (TÓTH), vasútállomás környéke; Ugod: Szár-hegy (TÓTH) — 06.19.-08.14., 4 ♀, 4 ♂.

Astata costae (PICCIOLI, 1867) — Csupak (MTM).

Astata jucunda (PULAWSKI, 1959) — Kővágóörs: Kornyi-tó, 1994.07.12., 6 ♀, 2 ♂.

Astata kashmirensis (NURSE, 1909) — Aszófő: f.t., 1991.07.23., 1 ♂; Badacsonytomaj: Péntek-árok, 1987.08.20., 1 ♀; Balatonfüred: Tamás-hegy, 1993.06.22., 1 ♂; Balatonederics: szőlőhegy, 1994.08.17., 1 ♂; Cserszegtomaj: Új-hegy, 1993.07.29., 1 ♀; Csupak: Somlyó-hegy, 1995.08.23., 1 ♀; Kapolcs: f.t., 1995.08.15. 1 ♀; Tihany: Cserhegy, 1991.08.17., 2 ♂; Vonyarcvashegy: Vas-hegy, 1993.06.05., 1 ♂.

Astata minor (KOHL, 1885) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Bakonybél: Gerence-völgy (TÓTH); Bakonyoszlop; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonhénye: Burnót-patak völgye; Eplény: Malomréti-völgy (TÓTH); Fenyőfő: Ósfenyves; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Révfülöp: Fülöp-hegy; Vonyarcvashegy: Vas-hegy — 05.28.-07.27., 4 ♀, 17 ♂.

Dinetus pictus (FABRICIUS, 1793) — Balatoncsicsó: Fenyves; Fenyőfő: Ósfenyves; Gyenesdiás: kőbánya; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Sümeg: vár környéke; Szigliget: Vár-hegy — 06.05.-08.02., 7 ♀, 10 ♂.

Larrinae

Larra anathema (ROSSI, 1790) — Fenyőfő: Ósfenyves, 1972.07.30., 1 ♂ (TÓTH); Révfülöp: Fülöp-hegy, 1982.07.16., 1 ♂.

Liris nigra (FABRICIUS, 1775) — Alsóörs: Somlyó-hegy, 1995.08.23., 1 ♀; Balatonfüred: Tamás-hegy, 1995.08.23., 1 ♂.

Tachytes europaeus (KOHL, 1884) — Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1997.07.14., 1 ♀; Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 2 ♂; Salföld: Kisörspuszta, 1989.07.22., 1 ♂; Szentbékállá: templom környéke, 1994.07.12., 1 ♂.

Tachysphex bicolor (BRULLÉ, 1856) — Hegymagas: Lengyel kápolna környéke, 1993.06.05., 1 ♀.

Tachysphex fulvitaris (COSTA, 1867) — Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Balatonhénye: Burnót-patak völgye; Fenyőfő: Ósfenyves; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Keszthely: Vár-völgy; Szentbékállá: templom környéke; Várpalota: Badacsony (PAPP) — 06.05.-08.23., 8 ♀, 3 ♂.

Tachysphex grandii (BEAUMONT, 1965) — Balatonhénye: Burnót-patak völgye, 1993.05.30., 2 ♀; Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 1 ♀, 2 ♂; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke, 1986.06.21., 1994.06.18., 3 ♂; Keszthely: Vár-völgy, 1990.07.20., 1 ♀; Kővágóörs: kötenger, 1982.07.17., 1 ♀.

Tachysphex helveticus (KOHL, 1885) — Salföld: Kisörspuszta, 1989.07.22., 2 ♀, 2 ♂.

Tachysphex nitidus (SPINOLA, 1805) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Badacsonytomaj: Péntek-árok; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonhénye: Burnót-patak völgye; Csupak: f.t.; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Fenyőfő: Ósfenyves; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: f.t.; Kővágóörs: kötenger; Köveskál: f.t.; Lovas: f.t.; Szentbékállá: templom környéke; Vállus: Csetény (PAPP) — 05.30.-08.23., 13 ♀, 5 ♂.

Tachysphex obscuripennis (SCHENCK, 1857) — Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1993.06.30., 1995.07.13., 1998.07.17., 1 ♀, 2 ♂; Balatongyörök: Bélap-völgy, 1994.08.17., 1 ♀; Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 3 ♂; Gyenesdiás: kőbánya környéke, 1994.07.04., 3 ♀, 2 ♂; Keszthely: Vár-völgy, 1990.07.20., 2 ♀, 5 ♂; Salföld: Kisörspuszta, 1990.07.06., 2 ♂.

Tachysphex pompiliformis (SPINOLA, 1804) — Alsóórs: Somlyó-hegy; Bakonyoszlop; Balatonfüred: Koloska-völgy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Fenyőfő: Ósfenyves; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kővágóórs: Kornyi-tó, kötenger; Rezi: f.t.; Vállus: Csetény (PAPP); Várpalota: Pétfürdő (PAPP); Vonyarcvashegy: Vas-hegy — 05.30.-07.23., 12 ♀, 16 ♂.

Tachysphex psammobius (KOHL, 1880) — Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Fenyőfő: Ósfenyves; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Keszthely: Vár-völgy; Kővágóórs: kötenger — 05.04.-07.17., 7 ♀, 5 ♂.

Paralus variegatus (FABRICIUS, 1781) — Gyenesdiás: kőbánya környéke, 1995.07.04., 1 ♀, 5 ♂; Salföld: Kisörspuszta, 1989.07.22., 1990.07.06., 1993.07.09., 2 ♀, 1 ♂; Szigliget: Vár-hegy, 1990.07.06., 2 ♂.

Solierella compedita (PICCIOLI, 1869) — Alsóórs: f.t.; Badacsonytomaj: Péntek-árok; Balatonszőlős: f.t.; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Csopak: f.t.; Hegymagas: f.t.; Lovas: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Szentbékálla: templom környéke; Tihany: Cserhegy; Zalahaláp: f.t. — 06.19.-08.22., 11 ♀.

Nitela fallax (KOHL, 1884) — Alsóórs: f.t., 1997.08.17., 1 ♂; Köveskál: f.t., 1993.06.19., 1 ♀.

Nitela spinolae (SPINOLA, 1808) — Csesznek: Gézaháza, 1980.07.15., 1 ♀; Nemesvita: f.t., 1990.07.20., 1 ♀; Tapolca: Viszló, 1995.08.11., 1 ♀.

Miscophus bicolor (JURINE, 1807) — Alsóórs: f.t.; Aszófő: f.t.; Badacsonytomaj; Csopak: f.t.; Fenyőfő: Ósfenyves; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Lesencefalu: f.t.; Lovas: f.t.; Nemesvámos: f.t.; Paloznak: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Szentbékálla: templom környéke; Vászoly: f.t.; Zalahaláp: f.t. — 07.11.-08.20., 20 ♀, 21 ♂.

Miscophus concolor (DAHLBOM, 1844) — Kapolcs: f.t., 1995.08.11., 1 ♂.

Miscophus spurius (DAHLBOM, 1832) — Badacsonytomaj: Péntek-árok, 1981.08.09., 1 ♂; Cserszegtomaj: Selyem-hegy, 1993.08.19., 1 ♀; Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.14., 2 ♀, 1 ♂; Keszthely: Vár-völgy, 1990.07.20., 1 ♂; Ódörög (Zalahaláp), 1995.08.11., 1 ♂; Szentbékálla: f.t., 1990.07.06., 1 ♀.

Pison atrum (SPINOLA, 1808) — Aszófő: f.t.; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatongyörök: Becehegy; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Kékkút: f.t.; Köveskál: f.t.; Nemesvita: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Szentbékálla: templom környéke; Tihany: Cserhegy; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 06.05.-08.17., 12 ♀, 4 ♂.

Trypoxylon attenuatum (SMITH, 1851) — Alsóórs: Somlyó-hegy, f.t.; Badacsonytomaj: Péntek-árok; Balatonederics: szőlőhegy; Balatongyörök: Becehegy; Balatonszőlős: f.t.; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csopak: f.t.; Diszel: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Gyenesdiás: Felsődiás; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: f.t.; Köveskál: f.t.; Lovas: f.t.; Monostorapáti f.t.; Nemesvita: f.t.; Örvényes: malom környéke; Paloznak: f.t.; Pécsely: f.t.; Sáska: f.t.; Szigliget: Vár-hegy; Szentbékálla: templom környéke; Szentkirályszabadja: f.t.; Tapolca: Malom-tó; Vászoly: f.t.; Vár-völgy: f.t.; Vár-völgy: f.t. — 05.30.-08.20., 28 ♀, 63 ♂.

Trypoxylon clavicerum (LEPELETIER et SERVILLA, 1828) — Alsóórs: f.t.; Aszófő: f.t.; Balatoncsicsó: Fenyves; Balatonfüred: Szalmási-telep; Cserszegtomaj: Új-hegy; Diszel: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Gyenesdiás: Felsődiás; Köveskál: f.t.; Lovas: f.t.; Lesencefalu: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Nemesvámos: f.t.; Nemesvita: f.t.; Paloznak: f.t.; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Salföld: f.t.; Sáska: f.t.; Szigliget: Vár-hegy; Vár-völgy: f.t.; Vászoly: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 05.30.-08.06., 16 ♀, 57 ♂.

Trypoxylon figulus (LINNÉ, 1758) — Alsóórs: f.t.; Aszófő: f.t.; Badacsonytomaj; Balatoncsicsó: Fenyves; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfüred: Koloska-völgy, Tamás-hegy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Balatongyörök: Becehegy, Bélap-völgy; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Balatonszőlős: f.t.; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csopak: f.t.; Diszel: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Felsőórs: f.t.; Gyenesdiás: Felsődiás; kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: f.t.; Kővágóórs: kötenger; Köveskál: f.t.; Lesencefalu: f.t.; Lovas: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Nemesvita: f.t.; Ódörög (Zalahaláp); Örvényes: malom környéke; Paloznak: f.t.; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Salföld: f.t.; Sümeg: vár környéke; Szentbékálla: templom környéke; Szentkirályszabadja: f.t.; Szigliget: Vár-völgy; Tapolca: Viszló, Vár-völgy, f.t.; Vászoly: f.t.; Vonyarcvashegy: Vas-hegy; Vörösberény (Balatonalmádi): Új-hegy — 05.08.-08.21., 47 ♀, 107 ♂.

Trypoxylon scutatum (CHEVRIER, 1867) — Örvényes: malom környéke, 1988.07.21., 1 ♀; Szentbékálla: templom környéke, 1993.06.19., 1 ♀; Vászoly: f.t., 1990.07.16., 1 ♀.

Crabroninae

Belomicrus italicus (COSTA, 1871) — Balatonkenese: Soós-hegy, 1998.06.03., 1 ♀.

Oxybelus bipunctatus (OLIVIER, 1811) — Balatonfüred: Koloska-völgy; Gyenesdiás: Felsődiás, kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: f.t.; Kővágóórs: kőtenger; Rezi: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Sümeg: vár környéke — 06.22.-08.11., 5 ♀, 15 ♂.

Oxybelus latidens (GERSTAECKER, 1867) — Városlőd (MTM).

Oxybelus mandibularis (DAHLBOM, 1845) — Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 1 ♀; Gyenesdiás: kőbánya környéke, 1994.07.04., 1 ♂; Kővágóórs: Kornyi-tó, 1994.07.12., kőtenger, 1981.08.11., 2 ♀.

Oxybelus mucronatus (FABRICIUS, 1793) — Badacsonytomaj: Camping környéke; Badacsonytördemic; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Gyenesdiás: Felsődiás; Kővágóórs: kőtenger; Örvényes: malom környéke; Salföld: Kisörspuszta; Sümeg: vár környéke; Szigliget: Vár-hegy — 06.14.-08.20., 12 ♀, 3 ♂.

Oxybelus quattordecimnotatus (JURINE, 1807) — Alsóórs: Somlyó-hegy; Badacsonytördemic; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Csopak: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Gyenesdiás: Felsődiás, kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: f.t.; Keszthely: Vár-völgy; Kővágóórs: Kornyi-tó, kőtenger; Rezi: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Sáska: f.t.; Sümeg: vár környéke; Tapolca: Malom-tó; Várvölgy: f.t.; Vászoly: f.t.; Vonyarcvashegy: Vas-hegy — 06.05.-08.28., 18 ♀, 36 ♂.

Oxybelus trispinosus (FABRICIUS, 1787) — Gyenesdiás: Felsődiás, 1987.06.14., 1 ♂; Kapolcs: f.t., 1986.07.12., 1 ♂; Révfülpő: Fülöp-hegy, 1981.06.20., 08.11., 3 ♀, 1 ♂.

Oxybelus uniglumis (LINNÉ, 11758) — Bakonyoszló; Balatonfüred: Koloska-völgy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Bazi: f.t.; Fenyőfő: Ósfenyves; Gyenesdiás: Felsődiás; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Csopak: Nosztori-völgy; Kapolcs: f.t.; Nemesvámos: f.t.; Nemesvita: f.t.; Rezi: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Sümeg: vár környéke; Szigliget: Vár-hegy — 06.05.-08.10., 13 ♀, 15 ♂.

Oxybelus variegatus (WESMAEL, 11852) — Alsóórs: Somlyó-hegy; Badacsonytomaj; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfüred: Koloska-völgy, Tamás-hegy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csopak: f.t.; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: f.t.; Kővágóórs: Kornyi-tó, kőtenger; Nemesvita: f.t.; Örvényes: malom környéke; Rezi: f.t.; Révfülpő: Fülöp-hegy; Sümeg: vár környéke; Vonyarcvashegy: Vas-hegy; Vörösberény (Balatonalmádi): Új-hegy — 05.22.-08.14., 11 ♀, 36 ♂.

Oxybelus victor (LEPELETIER, 1845) — Gyenesdiás: Felsődiás, 1987.06.14., 1 ♀; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke, 1994.08.17., 1 ♂; Kővágóórs: kőtenger, 1982.07.17., 1 ♀; Örvényes: malom környéke, 1990.07.13., 1 ♂; Sümeg: vár környéke, 1987.08.10., 1 ♀.

Entomognathus brevis (V. D. LINDEN, 1829) — Alsóórs: f.t.; Balatoncsicsó: Fenyves; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfüred: Koloska-völgy, Tamás-hegy; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csopak: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: Egervíz völgye; Lovas: f.t.; Mindszentkál: f.t.; Nemesvita: f.t.; Örvényes: malom környéke; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Révfülpő: Fülöp-hegy; Sümeg: vár környéke; Szentbékáll: f.t.; Szentkirályszabadja: f.t.; Szigliget: Óvár; Várvölgy: f.t.; Vászoly: f.t. — 05.30.-08.28., 21 ♀, 60 ♂.

Lindenius albilabris (FABRICIUS, 1793) — Badacsonytomaj; Badacsonytördemic; Bakonyoszló; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Bazi: f.t.; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csesznek: Gézaháza; Várhegy; Csopak: f.t.; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kővágóórs: kőtenger; Pécsely: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Szentbékáll: templom környéke; Szigliget: Óvár — 05.30.-08.20., 17 ♀, 10 ♂.

Lindenius laevis (COSTA, 11871) — Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfüred: Koloska-völgy, Tamás-hegy; Cserszegtomaj: Új-hegy; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kiliántelep (Balatonudvari) (TÓTH); Pécsely: Kósa-hegy; Várpalota: Tábormező (PAPP) — 06.10.-08.17., 6 ♀, 3 ♂.

Lindenius panzeri (V. D. LINDEN, 1829) — Kapolcs: f.t., 1990.07.06., 1 ♀, 1 ♂; Városlőd (MTM).

Lindenius parkanensis (ZAVADIL, 1948) — Badacsonytomaj: Camping környéke, 1987.08.20., 1 ♀; Badacsonytördemic, 1988.08.28., 1 ♀; Balatonederics: szőlőhegy, 1994.08.17., 1 ♀.

Lindenius pygmaeus armatus (V. D. LINDEN, 1829) — Aszófő: f.t.; Alsóórs: Somlyó-hegy; Badacsonytomaj; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Cserszegtomaj: Selyem-hegy;

Diszel: f.t.; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Monostorapáti: f.t.; Nemesvámos: f.t.; Rezi: f.t.; Sáska: f.t.; Sümeg: vár környéke; Szentbékáll: templom környéke; Szigliget: Vár-hegy; Tapolca: Viszló; Vonyarcvashegy: Vas-hegy; Vörösberény (Balatonalmádi): Új-hegy — 05.30.-08.20., 21 ♀, 44 ♂.

Rhopalum clavipes (LINNÉ, 1758) — Vászoly: f.t., 1993.05.22., 1 ♂ — Ritka európai faunaelem. Közép-Európában elterjedt, főképpen a domb- és hegyvidékeken. Hazánkban a középhegységek néhány pontján (Bükk, Mecsek, Kőszegi-hegység, Soproni-hegység, Budai-hegység) került elő. A Tapolca-patak mentén Benedek gyűjtötte. Előkerült a Kiskunságon is Kunfehértó határában (JÓZAN 1986).

Rhopalum coarctatum (SCOPOLI, 1763) — Diszel: f.t.; Gyenesdiás: Felsődiás; Hegymagas: f.t.; Nemesvita: f.t.; Pécsely: f.t.; Szentbékáll: templom környéke; Szentkirályszabadja: f.t.; Szigliget: Vár-hegy; Vászoly: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 06.14.-08.28., 3 ♀, 7 ♂.

Rhopalum gracile (WESMAEL, 1852) — Tihany: Csóka-part, 1990.07.26., 1 ♂; Vonyarcvashegy: Vas-hegy (MTM).

Crossocerus acanthophorus (KOHL, 1892) — Lovas: f.t., 1994.07.23., 1 ♂; Monostorapáti: f.t., 1998.08.06., 1 ♂; Ódörög (Zalahaláp), 1998.08.06., 1 ♀.

Crossocerus annulipes (LEPELETIER et BRULLÉ, 1834) — Balatonederics: szőlőhegy, 1994.08.17., 1 ♀; Köveskál: f.t., 1993.05.30., 1 ♀; Lesencefalu: f.t., 1995.07.31., 2 ♀; Ódörög (Zalahaláp), 1998.08.06., 4 ♂; Rezi: f.t., 1993.08.19., 1 ♀; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy, 1999.06.30., 3 ♂.

Crossocerus assimilis (SMITH, 1856) — Ajka: Jókai bánya (MTM); Badacsonytomaj: Kisfaludy ház környéke, 1981.08.07., 1 ♀; Balatonfüred: Koloska-völgy, 1990.07.26., 1 ♀; Csopak: Nosztori-völgy, 1990.07.26., 1 ♀; Várvölgy: f.t., 1995.07.31., 1 ♂.

Crossocerus binotatus (LEPELETIER et BRULLÉ, 1834) — Bakonybél, Turistaház környéke (MTM); Bakony: Somberek (MTM).

Crossocerus cetratus (SHUCKARD, 1837) — Badacsonytomaj: kőbánya környéke, 1987.08.20., 1 ♀; Bakonybél (MTM); Balatonfűzfő: Szalmási-telep, 1998.07.17., 1 ♀; Csesznek: Gézaháza, 1980.07.14., 1 ♀; Szigliget: Vár-hegy, 1993.06.05., 1 ♂.

Crossocerus congener (DAHLBOM, 1844) — Uzsza (Lesenceistvánd): vasútállomás környéke, 1994.08.17., 1 ♂.

Crossocerus dimitatus (FABRICIUS, 1781) — Várpalota: Tábormező, 1969.05.10., 1 ♀ (VESZELOVSKY).

Crossocerus distinguendus (MORAWITZ, 1866) — Aszfőfő: f.t.; Balatonfűzfő: f.t.; Balatonyörök: Becehegy; Balatonszőlős: f.t.; Bazsi: f.t.; Diszel: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Lesencefalu: f.t.; Lovas: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Ódörög (Zalahaláp); Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Révfülöp: Fülöp-hegy; Salföld: Kisörpuszta; Sáska: f.t.; Várvölgy: f.t.; Vászoly: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 05.30.-08.23., 7 ♀, 33 ♂.

Crossocerus elongatulus (V. D. LINDEN, 1829) — Aszfőfő: f.t.; Badacsonytomaj; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Balatonszőlős: f.t.; Cseszegtomaj: Új-hegy; Csopak: f.t.; Diszel: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Gyenesdiás: Felsődiás, kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Köveskál: f.t.; Kővágóörs: Kornyitó; Lovas: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Nemesvámos: f.t.; Nemesvita: f.t.; Ódörög (Zalahaláp); Paloznak: f.t.; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Sáska: f.t.; Sümeg: vár környéke; Tapolca: Malom-tó; Vászoly: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 05.30.-08.29., 29 ♀, 51 ♂.

Crossocerus exiguus (V. D. LINDEN, 1829) — Bakonyszombathely: Feketevízpuszta, 1969.07.11., 1 ♀ (PAPP); Balatonyörök: Becehegy, 1997.07.27., 1 ♀; Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 1 ♀; Uzsza (Lesenceistvánd) (MTM).

Crossocerus megacephalus (ROSSI, 1790) — Hegymagas: f.t., 1998.08.06., 1 ♂; Lovas: f.t., 1995.08.23., 1 ♂; Ódörög (Zalahaláp), 1998.08.06., 1 ♂.

Crossocerus nigrizus (LEPELETIER et BRULLÉ, 1834) — Aszfőfő: f.t., 1991.07.23., 1 ♀; Hegymagas: f.t., 1998.08.06., 1 ♂; Várvölgy: f.t., 1995.07.31., 2 ♂.

Crossocerus ovalis (LEPELETIER et BRULLÉ, 1834) — Alsóörs: Somlyó-hegy, 1995.05.28., 2 ♀; Balatonfüred: Tamás-hegy, 1993.05.16., 4 ♀; Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1997.05.18., 1 ♀; Iharkút, 1969.05.27., 1 ♀ (PAPP); Szigliget: Vár-hegy, 1987.06.14., 1 ♀; Vállus: Csetény, 1969.05.23., 1 ♀ (PAPP).

Crossocerus palmipes (LINNÉ, 1767) — Balatoncsicsó: Fenyves, 1988.07.21., 1 ♂.

Crossocerus podagricus (V. D. LINDEN, 1829) — Alsóórs: f.t.; Badacsonytomaj; Bakonybél; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfüred: Koloska-völgy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Balatongyörök: Bélap-völgy; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csapak: Nosztori-völgy; Diszel: f.t.; Csapak: Nosztori-völgy; Diszel: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Felsőórs: f.t.; Gyenesdiás: Felsődiás; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Iharkút; Kapolcs: Egervíz völgye; Kővágóórs: kőtenger; Köveskál: f.t.; Lesencefalu: f.t.; Monostorapáti: f.t.; Nemesvita: f.t.; Ódörög (Zalahaláp); Örvényes: malom környéke; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Sümeg: vár környéke; Szentkirályszabadja: f.t.; Tágyon: f.t.; Uzsa (Lesenceistvánd): vasútállomás környéke; Vár-völgy: f.t.; Vászoly: f.t.; Vonyarcvashegy: Vas-hegy; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 05.30.-08.17., 78 ♀, 127 ♂.

Crossocerus quadrimaculatus (FABRICIUS, 1793) — Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Diszel: f.t.; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Monostorapáti: f.t.; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Uzsa (Lesenceistvánd) (MTM); Vászoly: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy; Zalaszentő: Tátika — 06.18.-08.06., 12 ♀, 8 ♂.

Crossocerus tarsatus (SHUCKARD, 1837) — Felsőórs: f.t., 1998.08.17., 1 ♂; Salföld: Kisörspuszta, 1990.07.06., 1 ♀; Vonyarcvashegy: Vas-hegy, 1994.05.14., 1 ♂.

Crossocerus vagabundus (PANZER, 1798) — Hegymagas: f.t., 1998.08.06., 1 ♂; Szentbékáll: templom környéke, 1993.05.08., 1 ♂.

Crossocerus varius (LEPELETIER et BRULLÉ, 1834) — Bakonybél: Hideghegy (MTM).

Crossocerus wesmaeli (V. D. LINDEN, 1829) — Gyenesdiás: kőbánya környéke, 1994.07.04., 2 ♀, 1 ♂; Nemesvita: f.t., 1987.08.10., 1 ♀; Salföld: Kisörspuszta, 1989.07.22., 1990.07.06., 3 ♀, 3 ♂; Szentbékáll: templom környéke, 1994.07.12., 1 ♂; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy, 1999.06.30., 1 ♂.

Crabro cribrarius (LINNÉ, 1758) — Badacsonytomaj: kőbánya, 1987.08.20., 1 ♀, 2 ♂; Balatonhenye: Burnót-patak völgye, 1994.06.18., 1 ♂; Kapolcs: Egervíz völgye, 1990.08.02., 1 ♂; Keszthely: Vár-völgy, 1995.07.31., 1 ♀; Nemesvita: f.t., 1987.07.14., 1 ♂; Vár-völgy: f.t., 1995.07.31., 1 ♂.

Crabro peltarius (SCHREBER, 1784) — Hegymagas: Lengyel kápolna környéke, 1994.06.18., 1 ♂; Vinyesándormajor (Bakonszentkirály) (MTM).

Ectemnius cavifrons (THOMSON, 1870) — Balatonfüred: Koloska-völgy, 1993.08.11., 1 ♀, 1 ♂; Nemesvita: f.t., 1989.06.14., 1 ♂; Pécsely: f.t., 1991.07.23., 2 ♀.

Ectemnius cephalotes (OLIVIER, 1792) — Ajka: Jókai bánya (MTM); Bakonyoszlop; Monostorapáti: f.t.; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Sáská: f.t.; Vonyarcvashegy: Vas-hegy; Zirc (Burgyta) — 06.15.-08.19., 5 ♀, 4 ♂.

Ectemnius confinis (WALKER, 1871) — Balatonfüred: Koloska-völgy, 1991.07.23., 1 ♀, 1 ♂; Cserszegtomaj: Új-hegy, 1993.07.29., 1 ♂; Kővágóórs: Kornyi-tó, 1993.08.10., 2 ♂; Pécsely: f.t., 1991.07.22., 3 ♀, 3 ♂; Vonyarcvashegy: Vas-hegy (MTM).

Ectemnius continuus (FABRICIUS, 1804) — Aklipuszta; Badacsonytördemic; Balatonfüred: Koloska-völgy, Tamás-hegy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Csapok: Nosztori-völgy; Dörgicse: Kisdörgicse; Fenyőfő: Ósfenyves; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: Egervíz völgye; Lovas: f.t.; Örvényes: malom környéke; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Szigliget: Óvár, Vár-hegy; Vászoly: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Új-hegy; Uzsa (Lesenceistvánd): vasútállomás környéke — 05.22.-07.16., 27 ♀, 35 ♂.

Ectemnius dives (LEPELETIER et BRULLÉ, 1843) — Alsóórs: Középső-mál; Balatoncsicsó: erdészház környéke; Balatonfüred: Tamás-hegy; Csapok: f.t.; Dörgicse: Kisdörgicse; Fenyőfő: Ósfenyves; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Köveskál: f.t.; Lovas: f.t.; Örvényes: malom környéke; Rezi: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Szentbékáll: templom környéke; Vászoly: f.t. — 06.18.-08.23., 5 ♀, 13 ♂.

Ectemnius lapidarius (PANZER, 1804) — Ajka: Jókai bánya (TTM); Bakonyzentlászló: Hódos-ér (TTM); Balatonfüred: Koloska-völgy; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kapolcs: f.t.; Egervíz völgye; Lovas: Malom-völgy; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Vászoly: f.t.; Zirc: Arborétum — 05.31.-08.19., 10 ♀, 8 ♂.

Ectemnius lituratus (PANZER, 1804) — Bakonybél: Fekete Séd (TÓTH); Balatongyörök: Bélap-völgy; Balatonfüred: Koloska-völgy; Csapok: Nosztori-völgy; Hárskút: Esztergáli-völgy (TÓTH); Olaszfalu: Alsóper (TÓTH); Pécsely: f.t.; Nemesvita: f.t.; Németszánya (TTM); Kapolcs: Egervíz völgye; Vászoly: f.t.; Várpalota: Burok-völgy (KASPER); Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy; Zirc: Cuha-völgy (TÓTH) — 06.30.-08.17., 14 ♀, 84 ♂.

Ectemnius rubicola (DUFUR et PERRIS, 1840) — Badacsonytomaj; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Balatonfüred: Koloska-völgy; Dörgicse: Kisdörgicse; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Ódörög

(Zalahaláp); Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Szigliget: Vár-hegy; Vállus: Barbacs (PAPP); Várvölgy: f.t. — 05.22.-08.19., 5 ♀, 16 ♂.

Ectemnius ruficornis (ZETTERSTEDT, 1838) — Csesznek: Gézaháza, 1980.07.14., 1 ♀; Csopak: Nosztori-völgy, 1990.07.26., 1 ♂; Szigliget: Óvár, 1988.08.28., 1 ♀.

Ectemnius rugifer (DAHLBOM, 1845) — Balatonfüred: Koloska-völgy, 1990.07.26., 1993.08.11., 4 ♂; Cserszegtomaj: Selyem-hegy, 1993.08.19., 1 ♂; Dörgicse: Kisdörgicse, 1995.08.11., 1 ♂; Lovas: f.t., 1994.07.23., 1 ♂; Pécsely: f.t., 1991.07.23., 1 ♂; Rezi: f.t., 1993.08.19., 1 ♂; Szentbékálla: templom környéke, 1997.07.27., 2 ♂.

Ectemnius schlettereri (KOHLE, 1888) — Tihany: Aranyház környéke, 1986.08.02., 1 ♂.

Lestica alata (PANZER, 11797) — Kővágóórs: kőtenger, 1981.08.11., 1 ♀; Salföld: Kisörspuszta, 1989.07.22., 1 ♂.

Lestica clypeata (SCHREBER, 1759) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Aszófő: f.t.; Bakonyoszlop; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonyörök: Becshegy; Balatonfüred: Koloska-völgy, Tamás-hegy; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Balatonszőlős: f.t.; Cserszegtomaj: Új-hegy; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Káptalantóti: f.t.; Kővágóórs: kőtenger; Köveskál: f.t.; Lovas: f.t.; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Szentbékálla: templom környéke; Várvölgy: f.t.; Vonyarcvashegy: Vas-hegy; Zánka: Tágyon-hegy — 05.22.-08.18., 20 ♀, 29 ♂.

Nyssoninae

Mellinus arvensis (LINNÉ, 1758) — Gyenesdiás: kőbánya környéke, 1994.07.04., 1 ♂; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke, 1994.06.18., 7 ♀; Kovácsdomb: Sűrűhegy, 1973.08.12., 1 ♀ (GYÓRFFY); Uzza (Lesenceistvánd) (MTM).

Alysson spinosus (PANZER, 1801) — Bakonyoszlop; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Hegymagas: f.t.; Hódosér (BERCZI); Kővágóórs: kőtenger; Monostorapáti: f.t.; Nemesvita: f.t.; Sáka: f.t. 07.14.-08.11., 5 ♀, 8 ♂.

Nysson dimidiatus (JURINE, 1807) — Alsóörs: Somlyó-hegy, 1995.05.28., 2 ♂; Balatonfüred: Tamás-hegy, 1993.05.20., 1 ♂; Balatonhenye: Burnót-patak völgye, 1993.05.30., 1 ♀; Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 5 ♀; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke, 1993.05.05., 1 ♀.

Nysson fulvipes (COSTA, 1859) — Tihany: Akasztódomb, 1958.06.02., 1 ♀ (BAJÁRI).

Nysson interruptus (FABRICIUS, 1798) — Nagyvázsony: Kessler tanya, 1963.05.13., 1 ♀ (PAPP).

Nysson maculosus (GMELIN, 1790) — Fenyőfő: Ósfenyves, 1972.07.16., 1 ♀ (TÓTH); Keszthely: Várvölgy, 1990.07.20., 1 ♀; Pécsely: f.t., 1990.07.13., 1 ♀; Tihany: Külső-tó, 1972.07.05., 1 ♀ (TÓTH).

Nysson rouhali (ZAVADIL, 1937) — Balatonfüred: Tamás-hegy, 1993.06.13., 1 ♀; Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1997.07.14., 1 ♀ — Közép-Európából ismert igen ritka faj. Dél-Szlovákiában előkerült példányokról írták le a fajt (BALTHASAR 1972). Ausztriában a '80-as évek elejéig még nem került elő. Hazánkban régebben Simontornyán (BAJÁRI 1957), majd később a Kiskunságban (Bugacpuszta) és Pécsváradon a szerző gyűjtötte.

Nysson spinosus (FORSTER, 1771) — Fenyőfő: halastó, 1971.05.23., 1 ♂ (TÓTH); Németszánya, 1970.05.21., 1 ♀ (TÓTH); Zirc: Pintér-hegy, 1974.05.20., 1 ♂ (TÓTH).

Nysson tidens (GERSTAECKER, 1867) — Tihany: Akasztódomb (MTM).

Nysson trimaculatus (ROSSI, 1790) — Bakonyháza: Római fürdő, 1975.07.14., 1 ♀ (BALLA); Dörgicse: Kisdörgicse, 1990.07.13., 1995.08.11., 1 ♀, 1 ♂; Pécsely: f.t., 1990.07.13., 1 ♀, 3 ♂; Vászoly: f.t., 1990.07.13., 1 ♀.

Brachystegus scalaris (ILLIGER, 1807) — Salföld: Kisörspuszta, 1990.07.06., 1 ♂.

Argogorytes fargeii (SHUCKARD, 1837) — Pécsely, 1988.06.10., 1 Tihany: Külső-tó (MTM); Várvölgy: Nagyláztető, 1969.05.21., 2 ♂ (PAPP).

Argogorytes mystaceus (LINNÉ, 1761) — Bakonybél, 1972.06.04., 1 ♀ (PAPP); Eplény: Malomréti-völgy, 1979.07.19., 1 ♀ (TÓTH); Tapolcafő: Kalapácsér, 1972.05.25., 1 ♂ (TÓTH); Uzza (Lesenceistvánd): Kisbakony, 1960.06.10., 1 ♀ (PAPP).

Dienoplus affinis (SPINOLA, 1808) — Alsóörs: Somlyó-hegy, 1995.05.28., 2 ♀, 7 ♂; Balatonyörök: Becshegy, 1994.05.14., 1 ♂; Balatonfüred: Tamás-hegy, 1993.05.16., 28., 1994.05.22., 2 ♀, 5 ♂; Balatonhenye: Burnót-patak völgye, 1993.05.30., 1 ♀; Lesencefalu: f.t., 1989.05.13., 1 ♂; Vállus: Barbacs (PAPP); Vonyarcvashegy: Vas-hegy, 1994.05.14., 1 ♀, 1 ♂.

Dienoplus laevis (LATREILLE, 1792) — Balatonederics: szőlőhegy; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Gyenesdiás: Varsás-hegy; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Keszthely: Koponár; Kővágóórs: Kornyi-tó; Rezi: f.t.; Révfülp: Fülöp-hegy; Szigliget: Vár-hegy; Veszprém (MTM); Vonyarcvashegy: Vas-hegy — 06.05.-08.17., 6 ♀, 7 ♂.

Dienoplus tauricus (RADOSZKOWSKI, 1884) — Paloznak: f.t., 1997.07.14., 1 ♂ — Igen ritka pontomediterrán faj. Közép-Európában a Pannon-medencében éri el elterjedésének északi határát. Hazánkban eddig Balatonfüreden, Sukorón és Simontornyan került elő (BAJÁRI 1957).

Gorytes fallax (HANDLIRSCH, 1888) — Ajka: Köleskepe, 1966.06.29., 1 ♂ (TÓTH); Bakonyoszlop, 1980.07.14., 1 ♀; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke, 1994.06.18., 1 ♂; Kapolcs: Egervíz völgye, 1990.08.02., 1 ♂; Pécsely: f.t., 1991.07.23., 1 ♀.

Gorytes laticinctus (LEPELETIER, 1832) — Balatonfüred: Koloska-völgy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Csopak: Nosztori-völgy; Nemesvita: f.t.; Pécsely: f.t.; Salföld: Kisörspuszta; Szigliget: Vár-hegy; Vászoly: f.t.; Várvölgy: f.t.; Vörösberény (Balatonalmádi): Malom-völgy — 06.05.-08.10., 6 ♀, 21 ♂.

Gorytes pleuripunctatus (COSTA, 1859) — Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1995.07.17., 1997.07.14., 1999.06.30., 3 ♀, 3 ♂.

Gorytes procrustes (HANDLIRSCH, 1888) — Fenyőfő: legelő, 1998.07.11., 1 ♂; Olaszfalu: Felsőpere, 1972.07.25., 1 ♀ (TÓTH); Tihany: Külső-tó, 1972.07.05., 1 ♂ (TÓTH).

Gorytes quadrifasciatus (FABRICIUS, 1804) — Balatonfüred: Koloska-völgy, 1991.07.23., 1 ♂; Csopak: Nosztori-völgy, 1990.07.26., 1 ♂; Fenyőfő: Ósfenyves, 1998.07.11., 1 ♂; Várvölgy: f.t., 1995.07.31., 1 ♂; Vászoly: f.t., 1991.07.23., 1 ♀.

Gorytes quinquecinctus (FABRICIUS, 1793) — Badacsonyörs; Bakonyszentlászló; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csopak: Nosztori-völgy; Fenyőfő: Ósfenyves; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Fehérvárcsurgó: víztározó; Kapolcs: f.t., Egervíz völgye; Keszthely: Vár-völgy; Nagytárkány (Csabrendek); Örvényes: malom környéke; Salföld: Kisörspuszta; Pécsely: f.t.; Vászoly: f.t. — 06.18.-08.02., 11 ♀, 16 ♂. Tihany: Akasztódomb, Külső-tó (MTM).

Leptiphorus bicinctus (ROSSI, 1794) — Köveskál: f.t., 1993.06.19., 1 ♂; Pécsely: f.t., 1990.07.13., 2 ♀ — Közép-Európa déli részén Francia- és Olaszországban elterjedt igen ritka faj. A Morva-medencében és Szlovákiában is él (BALTHASAR 1972). Ausztria hat tartományában került elő (DOLLFUSS 1983). Magyarországon régebben a Dunántúl öt pontján gyűjtötték.

Leptiphorus bilunulatus (COSTA, 1869) — Kapolcs: Egervíz völgye, 1990.08.02., 1 ♀, 4 ♂ — Elterjedése hasonló az előző fajéhoz. Magyarországon csak az utóbbi évtizedekben került elő először a Zselicben (JÓZAN 1992b), majd a Dráva-völgyben (JÓZAN 1995).

Hoplisoides craverii (COSTA, 1869) — Veszprém, 1967.06.27., 1 ♀ — Igen ritka pontomediterrán faj, mely elterjedésének nyugati határát a Morva-medence déli részén éri el. Magyarországon két, Budapest környéki lelőhelyen kívül csak Balatonszéplakon és Nadapon került elő. Az utóbbi évtizedekben a nemzeti parkok és tájvédelmi körzetek faunakutatásai során sehol sem került elő.

Hoplisoides latifrons (SPINOLA, 1808) — Aszófő: f.t., 1991.07.13., 4 ♀, 6 ♂; Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1995.07.17., 1 ♀.

Hoplisoides punctuosus (EVERSMANN, 1849) — Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1995.07.17., 1 ♀.

Bembecinus tridens (FABRICIUS, 1781) — Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 1 ♀, 3 ♂; Salföld: Kisörspuszta, 1989.07.22., 1990.07.06., 2 ♀, 1 ♂.

Bembix rostrata (LINNÉ, 1758) — Fenyőfő: Ósfenyves, 1998.07.11., 1 ♂; Salföld: Kisörspuszta, 1993.07.09., 1 ♀.

Bembix tarsata (LATREILLE, 1809) — Fenyőfő: Ósfenyves, 1980.07.17., 2 ♂.

Philanthinae

Philanthus triangulum (FABRICIUS, 1775) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Aszófő: f.t.; Ábrahámhegy; Balatonalmádi: Csacsi-rét; Badacsonytördemic; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: f.t., uszoda környéke; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Felsőörs: f.t.; Fenyőfő: Ósfenyves; Hegymagas: Lengyel kápolna környéke; Kővágóórs: Kornyi-tó; Örvényes: malom környéke; Salföld: Kisörspuszta; Sümeg: vár környéke; Szentbékfő: templom környéke; Szigliget: Óvár; Vonyarcvashegy: Vas-hegy — 06.18.-08.28., 1 ♀, 33 ♂.

Cerceris arenaria (LINNÉ, 1758) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Badacsonytomaj; Bakonyoszlop; Balatoncsicsó: Fenyves; Balatonyörök: Becehegy; Balatonfüred: Koloska-völgy, Tamás-hegy; Balatonfűzfő: f.t., uszoda környéke; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Csabrendek: f.t.; Felsőörs: f.t.; Gyenesdiás: Felsődiás, kőbánya környéke, Varsás-hegy; Hegy magas: Lengyel kápolna környéke; Keszthely: Koponár; Kővágóörs: kőtenger; Lesencefalú: f.t.; Nemesvita: f.t.; Németbánya; Örvényes: malom környéke; Pécsely: f.t.; Rezi: f.t.; Révfülp: Fülöp-hegy; Salföld: Kisörpuszta; Sümeg: vár környéke; Szigliget: Óvár, Vár-hegy; Zalalaháp: f.t.; Zánka: Tagyon-hegy; Vár-völgy: f.t.; Vonyarcvashegy: Vas-hegy — 06.05.-08.28., 19 ♀, 61 ♂.

Cerceris flavilabris (FABRICIUS, 1793) — Balatoncsicsó: Fenyves, 1988.07.21., 1 ♂; Révfülp: Fülöp-hegy, 1981.06.30., 1 ♂.

Cerceris hortivaga (KOHLE, 1880) — Ajka: Jókai bánya (MTM); Balatonfűzfő: f.t., 1998.07.17., 1 ♂; Kapos: f.t., 1995.08.11., 1 ♀; Gyenesdiás: Felsődiás, 1992.07.16., 1 ♀.

Cerceris interrupta (PANZER, 1799) — Balatonfüred: Tamás-hegy, 1993.06.13., 1 ♂; Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1995.06.17., 1998.08.12., 3 ♀, 5 ♂; Kővágóörs: kőtenger, 1982.07.12., 1 ♀; Nagytárkánypuszta (Csabrendek); Melegvíz, 1986.07.12., 2 ♂ (KASPER); Sümeg: vár környéke, 1990.07.20., 1 ♂.

Cerceris quadricincta (PANZER, 1799) — Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1997.07.14., 1999.06.30., 2 ♂; Hegy magas: Lengyel kápolna környéke, 1993.08.10., 1994.06.18., 3 ♀.

Cerceris quadrifasciata (PANZER, 1799) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Balatonyörök, Bélap-völgy; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Gyenesdiás: Felsődiás; Hegy magas: Lengyel kápolna környéke; Pécsely: Kósa-hegy; Révfülp: Fülöp-hegy; Vonyarcvashegy: Vas-hegy — 05.14.-07.17., 20 ♀, 7 ♂.

Cerceris quinquefasciata (ROSSI, 1792) — Bakonyháza: Római fürdő; Bakonyoszlop; Balatoncsicsó: Fenyves; Balatonfűzfő: uszoda környéke; Balatonyörök: Becehegy; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Cserszegtomaj: Selyem-hegy; Csesznek: Vár-hegy; Gyenesdiás: kőbánya környéke; Hajmápuszta: halastavak; Hegy magas: Lengyel kápolna környéke; Kapos: f.t., Egervíz völgye; Keszthely: Pető-hegy; Örvényes: malom környéke; Pécsely: f.t.; Vászoly: f.t. — 06.05.-07.26., 12 ♀, 20 ♂.

Cerceris rubida (JURINE, 1807) — Balatonalmádi: Csacsi-rét, 1969.06.18., 2 ♀ (PAPP); Balatonfűzfő: uszoda környéke, 1997.07.14., 1998.07.17., 1 ♀, 1 ♂; Hegy magas: Lengyel kápolna környéke, 1993.07.09., 1 ♀; Tapolca: Malom-tó, 1988.08.28., 1 ♀.

Cerceris ruficornis (FABRICIUS, 1793) — Bakonyháza: Galya-völgy, 1972.09.28., 1 ♂ (TÓTH); Bakonyzentlászó (MTM); Jásd, 1969.07.19., 1 ♀ (PAPP); Kővágóörs: f.t., 1982.07.17., 1 ♀; Tés: Hegyesberek, 1969.07.17., 1 ♂ (PAPP); Várpalota: Badacsony, 1969.06.28., 1 ♂ (PAPP).

Cerceris rybyensis (LINNÉ, 1771) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Badacsonytördemic: Lábdhegy; Bakonyháza; Bakonyzentlászó: Ördög-rét; Balatoncsicsó: erdőszél környéke; Balatonhenye: Burnót-patak völgye; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep; Dörgicse: Kisdörgicse; Eplény: Malomréti-völgy; Hegy magas: Lengyel kápolna környéke; Kővágóörs: kőtenger; Révfülp: Fülöp-hegy; Vinye (Bakonyzentlászó) — 06.18.-08.28., 15 ♀, 13 ♂.

Cerceris sabulosa (PANZER, 1799) — Alsóörs: Somlyó-hegy; Bakonyoszlop; Balatonederics: szőlőhegy; Balatonfüred: Tamás-hegy; Balatonfűzfő: Szalmási-telep, uszoda környéke, f.t.; Cserszegtomaj: Új-hegy; Csopak: f.t.; Kapos: f.t.; Keszthely: Vár-völgy; Köveskál: f.t.; Lesencefalú: f.t.; Lovas: f.t.; Örvényes: malom környéke; Paloznak: f.t.; Pécsely: f.t.; Porva: Cuha-völgy; Rezi: f.t.; Révfülp: Fülöp-hegy; Salföld: Kisörpuszta; Sümeg: vár környéke; Szentbékáll: templom környéke; Szigliget: Vár-hegy; Tagyon: f.t.; Tapolca: Malom-tó; Vár-völgy: f.t.; Vonyarcvashegy: Vas-hegy; Vörösberény (Balatonalmádi): Új-hegy — 05.30.-08.28., 15 ♀, 42 ♂.

Cerceris stratiotes (SCHLETTERER, 1887) — Balatonfüred: Tamás-hegy, 1994.07.24., 1 ♀ — Igen ritka mediterrán faj, mely a Pannonicumban éri el elterjedésének északi határát (Dél-Szlovákia). Hazánkban csupán a Mecsekben (Hidas) és Nadapon gyűjtötték (BAJÁRI 1957).

Irodalom

- BAJÁRI E. (1957): Kaparódarázs alkatúak I. – Magyarország Állatvilága (Fauna Hung.) XIII.: 1–117.
- BALTHASAR, V. (1972): Fauna CSSR Grabwespen, Verlag der Tschechosl. Akad. Der Wissensch. – Spécoidea 20.: 1–471.
- BENEDEK P. (1979): A Bakony hegység kaparódarázs (Hym., Sphecoidea) faunájának állatföldrajzi vizsgálata – Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 14.: 221–237.
- DOLLFUSS, H. (1983): Catalogus Faunae Austriae, Teil XVI/1.: 1–32. – Verlag Österr. Akad.
- JÓZAN ZS. (1989): A Tihanyi Tájvédelmi körzet fullánkös hártyásszárnyú (Hymoptera: Aculeata) I. – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 8.: 79–110.
- JÓZAN ZS. (1992a): A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet fullánkös hártyásszárnyú (Hymoptera: Aculeata) faunájának alapvetése – Dunántúli Dolg. Term. Sor. 7.: 163–210.
- JÓZAN ZS. (1992b): A Zselic darázsfaunájának (Hymoptera: Aculeata) állatföldrajzi és ökofaunisztikai vizsgálata – Somogyi Múz. Közl. 9.: 279–292.
- JÓZAN ZS. (1995): Adatok a tervezett Duna–Dráva Nemzeti Park fullánkös hártyásszárnyú (Hymoptera: Aculeata) faunájának ismeretéhez – Dunántúli Dolg. Term. Sor. 8.: 99–115.
- JÓZAN ZS. (1998): A Duna–Dráva Nemzeti Park fullánkös hártyásszárnyú (Hymoptera: Aculeata) faunája – Dunántúli Dolg. Term. Sor. 9.: 291–327.

1. táblázat: A Bakony területén előkerült *Sphecoidea* fajok jegyzéke és lelőhelyeik száma faunakistájanként

A = Balatoni-Riviéra; B = Balaton-felvidék; C = Keszthelyi-hegység; D = Déli-Bakony;
E = Északi-Bakony; F = Keleti-Bakony; + = A bakonyi előfordulásának első közlése

Taxon	A	B	C	D	E	F
Ampulicinae						
Ampulex fasciata Jur.	-	-	1	-	-	-
Sphecinae						
Scheliphron destillatorium (Ill.)	8	12	-	-	-	1
Chalybion femoratum (F.)	1	-	-	-	-	-
Spheg rufocinctus Br.	2	7	-	-	-	1
Prionyx kirbyi (Lind.)	1	3	-	-	-	-
Ammophila campestris Latr.	6	6	2	1	1	3
Ammophila heydeni Dhlb.	13	12	1	-	-	2
Ammophila hungarica Mocs.	+	2	-	-	-	-
Ammophila sabulosa (L.)	13	15	6	3	4	-
Ammophila terminata mocsaryi Friv.	-	1	-	-	-	-
Podalonia affinis (K.)	1	-	-	-	1	2
Podalonia hirsuta (Scop.)	2	10	2	3	4	4

Pemphredoninae							
<i>Mimesa brevis</i> Maidl.		1	-	-	-	1	1
<i>Mimesa equestris</i> (F.)		1	-	-	-	1	-
<i>Mimesa lutaria</i> (F.)		-	-	-	-	1	1
<i>Mimumesa atratina</i> (Mor.)		-	2	-	-	1	-
<i>Mimumesa dahlbomi</i> (Wesm.)		2	4	2	-	2	2
<i>Mimumesa littoralis</i> (Bondr.)		2	-	-	-	-	-
<i>Mimumesa unicolor</i> (Lind.)		2	3	-	1	1	1
<i>Psen ater</i> (Oliv.)		1	-	1	-	7	-
<i>Psenulus concolor</i> (Dhlb.)		7	2	-	-	1	-
<i>Psenulus fuscipennis</i> (Dhlb.)		3	5	1	1	2	2
<i>Psenulus laevigatus</i> (Schck.)		-	3	-	-	-	1
<i>Psenulus pallipes</i> (F.)		13	26	6	4	4	4
<i>Psenulus schencki</i> (Tourn.)		4	3	1	-	1	2
<i>Diodontus luperus</i> Schuck.		8	15	4	4	1	5
<i>Diodontus major</i> Kohl		2	1	-	-	-	-
<i>Diodontus medius</i> Dhlb.		-	-	-	-	-	1
<i>Diodontus minutus</i> (F.)		12	22	9	5	8	8
<i>Diodontus tristis</i> (Lind.)		8	13	4	3	2	5
<i>Pemphredon clypealis</i> Ths.	+	1	-	-	1	-	-
<i>Pemphredon brevipetiolatus</i> Wagn.		-	-	-	-	1	-
<i>Pemphredon inornatus</i> Say		11	15	4	1	3	1
<i>Pemphredon lethifer</i> (Shuck.)		14	24	5	8	6	7
<i>Pemphredon lugens</i> Dhlb.		-	-	1	1	1	-
<i>Pemphredon lugubris</i> (F.)		-	1	1	-	5	1
<i>Pemphredon rugifer</i> Dhlb.		5	3	1	-	-	1
<i>Passaloecus clypealis</i> Faester	+	2	1	-	-	-	-
<i>Passaloecus corniger</i> Shuck.		3	8	-	2	1	1
<i>Passaloecus gracilis</i> Curt.		8	2	1	-	1	-
<i>Passaloecus insignis</i> Lind.		2	5	-	1	1	-
<i>Passaloecus singularis</i> Dhlb.		4	19	6	2	4	1
<i>Polemistus abnormis</i> (Kohl)	+	-	1	-	-	-	-
<i>Stigmus pendulus</i> Panz.		-	5	3	2	-	-
<i>Stigmus solskyi</i> Mor.		5	8	4	6	1	1
<i>Spilomena mocsaryi</i> Kohl		1	4	1	2	-	4
<i>Spilomena troglodytes</i> (Lind.)		4	6	1	1	2	1
<i>Ammoplanus handlirschi</i> Guss.		1	1	-	-	-	-
<i>Ammoplanus hofferi</i> Snofl.		1	2	-	1	-	-
<i>Ammoplanus wesmaeli</i> Gir.	+	-	2	1	-	-	-
Astatinae							
<i>Astata boops</i> (Schr.)		8	3	-	1	6	3
<i>Astata costae</i> Picc.	+	1	-	-	-	-	-
<i>Astata gallica</i> Beaum.		1	1	-	-	-	-
<i>Astata kashmirensis</i> Nurse		5	4	-	1	-	-
<i>Astata minor</i> Kohl		3	4	1	-	2	3
<i>Astata rufipes</i> Mocs.		1	-	-	-	-	-
<i>Dryudella tricolor</i> (Lind.)		-	1	-	-	-	1
<i>Dinetus pictus</i> (F.)		1	5	1	2	1	-

Larrinae							
<i>Larra anathema</i> (Rossi)		1	1	-	-	1	-
<i>Liris nigra</i> (F.)	+	2	-	-	-	-	-
<i>Tachytes europaeus</i> Kihl		1	2	-	-	2	1
<i>Tachytes obsoletus</i> (Rossi)		-	-	-	-	-	1
<i>Tachysphex bicolor</i> Br.	+	-	1	-	-	-	-
<i>Tachysphex fulvitaris</i> (Costa)		3	3	1	-	1	1
<i>Tachysphex grandii</i> Beaum.		1	4	1	-	1	-
<i>Tachysphex helveticus</i> Kohl	+	-	1	-	-	-	-
<i>Tachysphex nitidus</i> (Spin.)		11	8	1	1	1	-
<i>Tachysphex obscuripennis</i> (Schck.)		1	3	1	-	2	1
<i>Tachysphex pompiliiformis</i> Spin.		6	8	3	-	1	4
<i>Tachysphex psammobius</i> Kohl		4	5	1	1	2	-
<i>Palarus variegatus</i> (F.)		1	3	-	-	-	-
<i>Solierella compedita</i> (Picc.)		4	6	1	-	-	1
<i>Miscophus bicolor</i> Jur.		7	9	2	-	2	1
<i>Miscophus concolor</i> Dhlb.	+	-	1	-	-	-	-
<i>Miscophus spurius</i> (Dhlb.)	+	-	5	-	1	1	-
<i>Nitela fallax</i> Kohl		1	2	-	-	-	-
<i>Nitela spinolae</i> Latr.		-	1	3	-	-	1
<i>Pison atrum</i> (Spin.)		7	6	1	-	-	-
<i>Trypoxylon attenuatum</i> Sm.		11	23	2	1	1	4
<i>Trypoxylon clavicerum</i> Lep. et Serv.		14	14	6	2	7	2
<i>Trypoxylon figulus</i> (L.)		22	35	8	7	9	5
<i>Trypoxylon fronticorne</i> Guss.		2	-	1	-	1	-
<i>Trypoxylon kolazyi</i> Kohl		1	-	-	-	1	1
<i>Trypoxylon scutatum</i> Chevr.		1	3	-	-	1	-
Crabroninae							
<i>Belomicrus italicus</i> Costa		1	-	-	-	-	1
<i>Oxybelus bipunctatus</i> Oliv.		1	6	3	4	-	-
<i>Oxybelus latidens</i> Gerst.		1	1	-	-	-	-
<i>Oxybelus mandibularis</i> Dhlb.		-	5	-	1	1	-
<i>Oxybelus mucronatus</i> (F.)		5	7	-	1	-	1
<i>Oxybelus quattordecimnotatus</i> Jur.		8	23	5	5	4	7
<i>Oxybelus subspinosus</i> Klug		-	-	-	-	1	-
<i>Oxybelus trispinosus</i> (F.)		-	4	-	1	2	-
<i>Oxybelus uniglumis</i> (L.)		7	7	5	4	4	3
<i>Oxybelus variegatus</i> Wesm.		9	11	3	3	-	1
<i>Oxybelus victor</i> Lep.		2	4	2	3	-	-
<i>Entomognathus brevis</i> (Lind.)		12	18	5	6	3	10
<i>Entomognathus dentifer</i> Nosk.		-	-	-	-	1	-
<i>Lindenius albilabris</i> (F.)		9	17	4	5	8	12
<i>Lindenius laevis</i> Costa		10	5	-	1	1	3
<i>Lindenius panzeri</i> (Lind.)		1	1	-	3	-	1
<i>Lindenius parkanensis</i> Zav.		2	3	-	-	-	-
<i>Lindenius pygmaeus armatus</i> (Lind.)		9	10	2	2	1	3

<i>Rhopalum clavipes</i> (L.)	+	-	1	-	-	-	-
<i>Rhopalum coarctatum</i> (Scop.)		2	10	1	-	-	-
<i>Rhopalum gracile</i> Wesm.		3	2	-	-	-	-
<i>Crossocerus acanthophorus</i> (Kohl)		3	-	-	2	-	-
<i>Crossocerus annulipes</i> (Lep. et Br.)		2	4	4	1	1	1
<i>Crossocerus assimilis</i> (Sm.)	+	2	1	1	1	-	-
<i>Crossocerus binotatus</i> Lep. et Br.	+	-	-	-	-	2	-
<i>Crossocerus capitosus</i> (Shuck.)		-	-	-	-	1	-
<i>Crossocerus cetratus</i> (Shuck.)		1	2	-	-	2	1
<i>Crossocerus congener</i> (Dhlb.)	+	-	-	1	-	-	-
<i>Crossocerus distinguendus</i> (Mor.)		6	11	4	3	-	1
<i>Crossocerus dimidiatus</i> (F.)	+	-	-	-	-	-	1
<i>Crossocerus elongatulus</i> (Lind.)		11	24	3	4	2	2
<i>Crossocerus exiguus</i> (Lind.)		1	2	1	-	1	1
<i>Crossocerus megacephalus</i> (Rossi)		1	2	1	1	2	-
<i>Crossocerus nigritus</i> (Lep. et Br.)	+	1	1	1	-	-	-
<i>Crossocerus ovalis</i> Lep. et Br.		2	3	1	2	2	-
<i>Crossocerus palmipes</i> (L.)		-	1	-	-	-	1
<i>Crossocerus podagricus</i> (Lind.)		10	19	6	7	2	1
<i>Crossocerus quadrimaculatus</i> (F.)		6	9	4	1	2	3
<i>Crossocerus tarsatus</i> (Shuck.)		1	3	-	-	-	-
<i>Crossocerus vagabundus</i> (Pz.)		-	2	-	-	1	-
<i>Crossocerus varius</i> Lep. et Br.	+	-	-	-	-	1	-
<i>Crossocerus wesmaeli</i> (Lind.)		3	3	1	-	-	-
<i>Crabro cribrarius</i> (L.)		2	3	3	3	3	2
<i>Crabro peltarius</i> (Schreb.)	+	-	1	-	-	-	-
<i>Crabro scutellatus</i> (Secev.)		-	-	-	2	1	-
<i>Ectemnius cavifrons</i> (Ths.)		3	2	2	1	1	1
<i>Ectemnius cephalotes</i> (Oliv.)		3	6	1	3	2	2
<i>Ectemnius confinis</i> (Walker)		3	5	-	-	1	-
<i>Ectemnius continuus</i> (F.)		10	10	3	7	4	3
<i>Ectemnius crassicornis</i> (Spin.)		3	-	-	-	-	1
<i>Ectemnius dives</i> (Lep. et Br.)		9	10	2	2	4	1
<i>Ectemnius guttatus</i> (Lind.)		-	3	-	-	1	-
<i>Ectemnius lapidarius</i> (Pz.)		3	4	3	3	5	-
<i>Ectemnius lituratus</i> (Pz.)		1	1	1	3	9	6
<i>Ectemnius meridionalis</i> (Costa)		1	-	-	1	-	-
<i>Ectemnius rubicola</i> (Duf. et Perr.)		3	7	2	2	3	-
<i>Ectemnius ruficornis</i> (Zett.)		1	1	-	-	-	2
<i>Ectemnius rugifer</i> (Dhlb.)		3	4	1	-	-	-
<i>Ectemnius schlettereri</i> (Kohl)		1	-	-	-	-	-
<i>Lestica alata</i> (Pz.)		1	4	-	-	1	3
<i>Lestica clypeata</i> (Scherb.)		10	15	4	1	-	4
<i>Lestica subterranea</i> (F.)		1	-	-	-	-	-
Nyssoninae							
<i>Mellinus arvensis</i> (L.)		1	5	2	2	1	3
<i>Alysson spinosus</i> (Pz.)		1	4	2	3	4	5

<i>Didineis lunicornis</i> (F.)	-	-	-	1	-	-
<i>Nysson dimidiatus</i> Jur.	4	3	-	-	1	-
<i>Nysson fulvipes</i> Costa	1	-	-	-	-	1
<i>Nysson interruptus</i> (F.)	1	1	-	-	-	-
<i>Nysson maculosus</i> (Gmel.)	1	1	1	1	3	1
<i>Nysson roubali</i> Zav.	+	2	-	-	-	-
<i>Nysson spinosus</i> (Forst.)	1	-	1	1	3	-
<i>Nysson tridens</i> Gerst.	1	-	-	-	-	-
<i>Nysson trimaculatus</i> (Rossi)	3	5	-	1	-	2
<i>Brachystegus scalaris</i> (Ill.)	+	-	1	-	-	-
<i>Argogorytes fargeii</i> (Schek.)	1	1	1	-	-	-
<i>Argogorytes mystaceus</i> (L.)	-	-	3	-	8	1
<i>Dienoplus affinis</i> (Spin.)	3	4	2	1	-	-
<i>Dienoplus elegans</i> (Lep.)	-	-	-	-	1	-
<i>Dienoplus laevis</i> (Latr.)	2	10	1	-	-	-
<i>Dienoplus tauricus</i> (Rad.)	2	-	-	-	-	-
<i>Dienoplus tumidus</i> (Pz.)	-	1	-	-	-	-
<i>Lestiphorus bicinctus</i> (Rossi)	1	2	-	-	-	-
<i>Lestiphorus bilunulatus</i> Costa	+	-	-	1	-	-
<i>Hoplisoides craverii</i> (Costa)	+	-	1	-	-	-
<i>Hoplisoides latifrons</i> (Spin.)	3	-	-	-	-	-
<i>Hoplisoides punctuosus</i> (Ev.)	+	1	-	-	-	-
<i>Gorytes fallax</i> Handl.	1	2	-	2	1	2
<i>Gorytes laticinctus</i> (Lep.)	6	4	2	-	-	1
<i>Gorytes pleuripunctatus</i> (Costa)	2	-	-	-	-	1
<i>Gorytes procrustes</i> Handl.	1	1	-	1	1	1
<i>Gorytes quadrifasciatus</i> (F.)	3	1	2	-	1	-
<i>Gorytes quinquecinctus</i> (F.)	5	9	2	4	6	3
<i>Gorytes quinquefasciatus</i> (Pz.)	1	1	-	-	-	-
<i>Gorytes sulcifrons</i> (Costa)	-	1	-	-	-	-
<i>Bembecinus tridens</i> (F.)	-	2	-	1	1	1
<i>Bembix rostrata</i> (L.)	+	-	1	-	1	-
<i>Bembix tarsata</i> Latr.	1	1	-	-	1	1
Philanthinae						
<i>Philanthus coronatus</i> (Thun.)	2	-	-	-	-	-
<i>Philanthus triangulum</i> (F.)	13	19	3	2	4	4
<i>Cerceris albofasciata</i> (Rossi)	1	-	-	-	1	1
<i>Cerceris arenaria</i> (L.)	12	22	5	3	5	9
<i>Cerceris bupresticida</i> Duf.	1	-	-	-	-	-
<i>Cerceris bracteata</i> Ev.	1	-	-	-	-	-
<i>Cerceris flavilabris</i> (F.)	2	2	-	-	1	1
<i>Cerceris hortivaga</i> Kohl	1	1	-	3	1	-
<i>Cerceris interrupta</i> (Pz.)	6	4	-	3	-	2
<i>Cerceris quadricincta</i> (Pz.)	2	1	-	-	-	-
<i>Cerceris quadrifasciata</i> (Pz.)	4	7	-	-	-	-
<i>Cerceris quinquefasciata</i> (Rossi)	8	12	1	4	2	8
<i>Cerceris rubida</i> (Jur.)	6	3	-	-	-	2
<i>Cerceris ruficornis</i> (F.)	3	4	1	2	2	7
<i>Cerceris rybyensis</i> (L.)	6	8	2	1	4	2
<i>Cerceris stratiotes</i> Schlett.	+	1	-	-	-	-
<i>Cerceris tenuivittata</i> Duf.	1	-	-	-	-	-

2. táblázat: A Bakony területén előkerült Sphecoidea fajok alcsaládonként

Alcsaládok	Balatoni-Riviéra	Balaton-felvidék	Keszthelyi-hegység	Déli-Bakony	Északi-Bakony	Keleti-Bakony	Bakony össz.
Ampulicinae	-	-	1	-	-	-	1
Sphecinae	10	8	4	3	4	6	11
Pemphredoninae	27	30	20	18	25	21	28
Astatinae	7	6	2	5	3	3	8
Larrinae	20	22	14	6	16	11	26
Crabroninae	47	48	31	33	35	29	62
Nyssoninae	25	23	12	11	14	13	35
Philanthinae	18	12	6	8	9	10	18
Sphecoidea össz.	154	149	90	84	106	93	199

3. táblázat: A Sphecoidea fauna százalékos megoszlása a fajok állatföldrajzi jellege szerint

Állatföldrajzi jelleg	Balatoni-Riviéra	Balaton-felvidék	Keszthelyi-hegység	Déli-Bakony	Északi-Bakony	Keleti-bakony
holarktikus	5,8	6,1	8,9	7,4	5,7	5,4
palearktikus	32,9	35,4	36,6	37,1	42,4	32,1
nyugat-palearktikus	5,2	3,4	4,4	6,2	6,6	5,4
euroszibériai	0,6	0,7	-	-	-	-
európai	15,5	20,4	25,6	25,9	23,6	21,5
észak- és közép-európai	0,6	0,7	1,1	-	0,9	2,2
közép-európai	3,2	2,7	2,2	1,2	-	-
atlantikus	-	-	1,1	-	-	-
pontomediterrán	16,8	15,0	7,8	7,4	8,5	15,1
északmediterrán	7,1	6,1	6,7	8,6	3,8	6,5
holomediterrán	12,3	9,5	5,6	6,2	8,5	11,8

4. táblázat: A Sphecoidea fauna megoszlása a fajok ökofaunisztikai jellege szerint

Ökofaunisztikai jelleg	Balatoni-Riviéra	Balaton-felvidék	Keszthelyi-hegység	Déli-Bakony	Északi-Bakony	Keleti-bakony
Stenoök eremophil	11,6	8,8	1,1	4,9	5,7	8,6
Euryök eremophil	51,0	49,8	46,7	45,8	42,4	45,2
Hipereuryök intermedier	9,0	8,8	14,4	16,0	13,2	11,8
Euryök hylophil	28,4	32,6	37,8	33,3	38,7	33,3
Stenoök hylophil	-	-	-	-	-	1,1
Eremophil/hylophil arány	2,2	1,8	1,3	1,5	1,2	1,6

5. táblázat: Levéltetűvel fertőzött hársfák lombján gyűjtött Sphecoidae fajok egyedszámai gyűjtőhelyenként

A = Hegymagas (falu területe) 1998. 08. 06.
 B = Monostorapáti (falu területe) 1998. 08. 06.
 C = Sáska (falu területe) 1998. 08. 06.
 D = Diszel (falu területe) 1998. 08. 06.

fajok	A	B	C	D
Sphecinae				
<i>Chalybon femoratum</i> (F.)	1	0	0	0
Pemphredoninae				
<i>Psenulus fuscipennis</i> (Dhlb.)	0	2	1	0
<i>Psenulus laevigatus</i> (Schck.)	0	0	0	1
<i>Psenulus pallipes</i> (Pz.)	17	11	9	1
<i>Diodontus minutus</i> (F.)	1	0	2	0
<i>Diodontus</i> sp.	3	0	2	2
<i>Pemphredon clypealis</i> Ths.	0	0	1	0
<i>Pemphredon inornatus</i> Say	1	1	1	3
<i>Pemphredon lethifer</i> (Shuck.)	2	2	2	0
<i>Pemphredon lugubris</i> (F.)	0	0	1	0
<i>Passaloecus corniger</i> Shuck.	0	2	2	0
<i>Passaloecus gracilis</i> Curt.	3	1	2	0
<i>Passaloecus insignis</i> (Lind.)	0	1	0	1
<i>Passaloecus singularis</i> Dhlb.	0	1	0	0
<i>Stigmus pendulus</i> Pz.	0	1	34	0
<i>Stigmus solskyi</i> Mor.	0	1	3	2
<i>Spilomena mocsaryi</i> Kohl	0	0	1	0
<i>Spilomena troglodytes</i> (Lind.)	0	0	1	0
Larrinae				
<i>Solierella compedita</i> (Picc.)	1	0	0	0
<i>Trypoxylon attenuatum</i> Sm.	3	1	4	1
<i>Trypoxylon clavicerum</i> Lep. et Serv.	0	3	16	3
<i>Trypoxylon figulus</i> (L.)	1	1	4	1
Crabroninae				
<i>Lindenius pygmaeus armatus</i> (Lind.)	3	3	8	5
<i>Rhopalum coarctatum</i> (Scop.)	1	0	0	1
<i>Crabro scutellatus</i> (Schev.)	1	0	0	0
<i>Ectemnius cephalotes</i> (Oliv.)	1	1	2	0
<i>Oxybelus quattordecimnotatus</i> Jur.	0	0	2	0
<i>Crossocerus acanthophorus</i> (Kohl)	0	1	0	0
<i>Crossocerus annulipes</i> (Lep. et Br.)	0	1	4	2
<i>Crossocerus distinguendus</i> (Mor.)	3	3	4	1
<i>Crossocerus elongatulus</i> (Lind.)	0	8	8	10
<i>Crossocerus megacephalus</i> (Rossi)	1	0	0	0

<i>Crossocerus nigritus</i> (Lep. et Br.)	1	0	0	0
<i>Crossocerus podagricus</i> (Lind.)	1	13	36	11
<i>Crossocerus quadrimaculatus</i> (F.)	0	1	0	1
<i>Crossocerus tarsatus</i> (Shuck.)	0	0	1	0
<i>Crossocerus vagabundus</i> (Pz.)	1	0	0	0
Nyssoninae				
<i>Alysson spinosus</i> (Pz.)	2	2	3	0

6. táblázat: Levéltetűvel fertőzött hársfák lombján gyűjtött Sphecoidae fajok egyedszámainak meg-
oszlása a zsákmányállataik és fészkelési módjaik szerint

Zsákmányállatok	Fajszám	%pont	egyedszám	%pont
Levéltetvek	17	45,0	184	59,4
Levéltetvek és legyek	3	7,9	38	12,3
Legyek	6	15,8	11	3,5
Pókok	4	10,5	39	12,6
Pajzstetvek	2	5,2	2	0,6
Poloskák	1	2,6	1	0,3
Legyek és hártýásszárnyúak	1	2,6	19	6,1
Poloskák és kabócák	1	2,6	7	2,3
Kabócák	1	2,6	7	2,3
Nincs besorolva	2	5,2	2	0,6
Összesen	38		310	
Fészkelési módok				
Xylicol	21	55,3	189	61,0
Xylicol – terricol	3	7,9	38	12,3
Terricol	13	34,2	82	26,4
Nincs besorolva	1	2,6	1	0,3
Összesen	38		310	

Summary

Further data to the knowledge of the Sphecoid fauna (*Hymenoptera: Sphecoidea*) of the Bakony Mountains – It was Benedek (1979) who first published a zoogeographical evaluation on the sphecoid fauna based on 160 species of the Bakony Mountains. 91 species was collected by Józán (1989) in Tihany peninsula. In last two decades the author carried out regular fieldwork in the surroundings of 50 settlements in Southern Bakony; so 3028 specimens belonging to 169 species were determined. In this paper the faunistical data of the collected material are described and the list of all species and their localities in Bakony Mountains is also given in Table 1., with species and their localities grouped according to local funistical regions (A=Mediterranean costal region, B=Balaton Uplands, C=Keszthely Mountains, D=Southern Bakony, E=Northern Bakony, F=Eastern Bakony). Table 2. Shows all species divided into subfamilies. Table 3. and 4. show species composition from ecofaunistical and zoogeographical points of view. Species composition are presented by habitat types, open dolomite grassland, steppic grasslands of slopes, marches, sand steppes and urban sites. Table 5. shows the list of species and their specimens collected in the foliage of lime trees infected by aphids. Table 6. presents the distribution of prey animals according to nestbuilding methods. The rarest species are: *Ammophila hungarica*, *Polemistus abnormis*, *Dryudella tricolor*, *Tachysphex grandii*, *Belomicrus italicus*, *Rhopalum clavipes*, *Croccocerus congener*, *Nysson ruobali*, *Dienoplus tauricus*, *D. tumidus*, *Lestiphorus bicinctus*, *L. bilunulatus*, *Cerceris bupresticida*, *C. stratiotes*, *C. tenuivittata*.

A szerző címe(Author's adress): JÓZÁN Zsolt
7453–Mernye
Rákóczi út. 5.